

ZAKON BR. 03 L-191

O IZVRŠENJU KAZNENIH SANKCIJA

Skupština Republike Kosovo;

Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosovo,

Usvaja

ZAKONA O IZVRŠENJU KAZNENIH SANKCIJA

**PRVI DEO
OPŠTI DEO**

**POGLAVLJE I
OPŠTE ODREDBE**

**Član 1
Svrha zakona**

Svrha ovog Zakona je izvršenje kaznenih sankcija, prekršajnih sankcija i mera prinudnog tretmana.

**Član 2
Oblas delovanja zakona**

1. Krivične sankcije izvršavaju se u skladu sa ovim Zakonom.
2. Prema ovom zakonu krivične sankcije su glavne kazne, alternativne kazne, dopunske kazne i sudska opomena.
3. Mere obaveznog tretmana izvršavaju se u posebnoj ustanovi u skladu sa ovim Zakonom

Član 3

Odredbe ovog zakona primenjuju se na izvršavanje krivičnih sankcija koje izriču mesni i strani sudovi, u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku i međunarodnim sporazumima.

Član 4

Izvršavanje krivičnih sankcija ima za cilj resocializaciju i reintegraciju, osuđenog u društvo i da se on pripremi za život i odgovorno ponašanje. Izvršavanje krivičnih sankcija takođe služi u svrhu zaštite društva time što se sprečava činjenje drugih krivičnih dela i odvrćajući druge od izvršenja krivičnih dela.

**Član 5
Rukovodeći principi**

1. Krivične sankcije izvršavaju se na način koji obezbeđuje humano postupanje i poštovanje dostojanstva svakog pojedinca. Osuđena osoba ne sme biti izložena torturi ili nehumanom i degradirajućem postupanju.
2. Krivične sankcije izvršavaju se uz apsolutnu nepristrasnost. Ne sme da postoji diskriminacija ni po kojoj osnovi, kao što su nacionalno ili socijalno poreklo, rasa, boja kože, pol, jezik, ekonomski i socijalni status, političko ili drugo mišljenje i verska ubeđenja, pripadnost nekoj etničko-religioznoj ili jezičkoj zajednici na Kosovu, imovina, rođenje ili neki drugi status.

3. Prava osuđene osobe moraju uvek da budu poštovana tokom izvršavanja krivične sankcije. Ova prava mogu da budu ograničena samo u onolikoj meri koja je neophodna za izvršenje krivične sankcije u skladu sa važećim zakonom i međunarodnim standardima za ljudska prava.

4. Primena krivičnih sankcija treba da, što je više moguće, stimuliše učešće osuđivane osobe za resocijalizaciju i reintegraciju, naročito putem realizacije pojedinačnih planova i saradnje društva u postizanju ovakvih ciljeva.

5. Cilj resocijalizacije i reintegracije osuđene osobe u zajednicu postiže se takođe i podsticanjem i organizovanjem učešća javnih i privatnih institucija ili organa, kao i pojedinaca, u proces reintegracije.

Član 6 **Početak izvršenja krivičnih sankcija**

1. Izvršenje krivične sankcije počinje kada odluka kojom je izrečena krivična sankcija postane pravosnažna i ne postoji zakonska prepreka za njeno izvršenje.

2. Izvršenje krivične sankcije može da počne pre nego što odluka kojom je krivična sankcija izrečena postane pravosnažna, i to samo u slučajevima kada je to izričito propisano zakonom.

Član 7 **Odlaganje i obustavljanje izvršenja krivične sankcije**

Izvršenje krivične sankcije može da bude odloženo ili obustavljeno pod uslovima koje su propisane zakonom.

Član 8 **Administrativne takse za podneske**

Administrativne takse se ne plaćaju kada je reč o podnescima, službenim radnjama i odlukama u vezi sa primenjivanjem odredbi ovog Zakona, osim ako je drugačije propisano zakonom.

Član 9 **Vođenje evidencije**

U skladu sa odredbama ovog Zakona, za lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije i pritvor, vodi se odgovarajuća evidencija.

Član 10 **Finasijska sredstva za izvršenje krivičnih sankcija**

1. Finasijska sredstva za izvršenje krivičnih sankcija obezbediće se Budžetom Kosova.

2. Osuđeno lice ne plaća troškove izvršenja krivične sankcije, osim ako je drugačije propisano zakonom.

DRUGI DEO **IZVRŠENJE GLAVNIH KAZNI**

POGLAVLJE II **IZVRŠENJE ZATVORSKE KAZNE, DUGOTRAJNE ZATVORSKE KAZNE I NOVČANIH KAZNI**

Član 11 **Transport osuđenog lica u popravnu ustanovu**

1. Lica osuđena na kaznu zatvora i dugotrajnu zatvorsku kaznu moraju da budu prebačena u popravne ustanove radi izdržavanja kazne zatvora i dugotrajne kazne zatvora u skladu sa naredbom koju izdaje Ministarstvo Pravde.

2. U izuzetnom slučaju, na zahtev osuđene osobe, Ministarstvo Pravde može iz opravdanih razloga da promeni mesto izdržavanja kazne.

Član 12 **Smeštaj osuđenih lica u popravne ustanove**

1. Lice osuđeno na kaznu zatvora može da bude smešteno u centar za pritvor ako trajanje kazne zatvora, računajući pritvor ili drugo lišavanje slobode u vezi sa krivičnim delom, ne prelazi tri meseca.

2. Lice osuđeno na zatvorsku kaznumora da bude smešteno u popravnu ustanovu ako trajanje kazne zatvora, računajući pritvor ili drugo lišavanje slobode u vezi sa krivičnim delom, prelazi tri meseca.

3. Lice osuđeno na dugotrajnu zatvorsku kaznu mora da bude smešteno u popravnu ustanovu.

Član 13 **Postupci koji prethode slanju osuđenih lica u popravne ustanove**

1. Ako sud koji je doneo prvostepenu odluku nema nadležnost da pošalje osuđenog na izdržavanje kazne zatvora ili dugotrajnu zatvorsku kaznu, taj sud mora da pošalje pravosnažnu odluku zajedno sa ličnim podacima o osuđenom licu prikupljenim tokom krivičnog postupka nadležnom sudu u roku od tri (3) dana od dana kada odluka postane pravosnažna.

2. U roku od tri (3) dana od primanja odluke, nadležni sud pokreće postupak slanja osuđenog lica na izdržavanje kazne zatvora ili dugotrajnu zatvorsku kaznu

Član 14 **Nadležnost za slanje osuđenih lica na izdržavanje kazne zatvora ili dugotrajne zatvorske kazne**

1. Opštinski sud u mestu u kojem osuđeno lice ima prebivalište ili boravište u vreme kada odluka kojom se izriče kazna postaje konačna nadležan je za slanje osuđenog lica na izdržavanje kazne zatvora ili dugotrajnu zatvorsku kaznu

2. Isti sud zadržava svoju nadležnost ako prebivalište ili boravište osuđenog lica bude nakon toga promenjeno.

Član 15

Kada boravište i prebivalište osuđenog lica nije poznato, opštinski sud koji je doneo prvostepenu odluku ima nadležnost da pošalje osuđeno lice na izdržavanje kazne zatvora ili dugotrajnu zatvorsku kaznu, a ako je tu odluku doneo Okružni Sud, onda je nadležan opštinski sud koji se nalazi u sedištu u Okružni sud.

Član 16

1. Nadležni sud izdaje pisani nalog osuđenom licu da se određenog dana javi popravnoj ustanovi na izdržavanje kazne zatvora ili dugotrajnu zatvorsku kaznu

2. Vremenski period od prijema naloga do dana za javljanje ne sme da bude kraći od osam (8) dana niti duži od petnaest (15) dana.

3. Nadležni sud obaveštava popravnu ustanovu o datumu kada osuđeno lice mora da se javi u ustanovu i dostavlja konačnu odluku zajedno sa ličnim podacima o osuđenom licu prikupljenim tokom krivičnog postupka.

Član 17 **Početak izdržavanja kazne zatvora ili dugotrajne zatvorske kazne**

1. Popravna ustanova obaveštava nadležni sud da li se osuđeno lice javilo na izdržavanje kazne.

2. Izdržavanje kazne zatvora ili dugotrajnu zatvorsku kaznu računa se od dana kada se osuđeno lice javilo u popravnu ustanovu.

Član 18

1. Ako se osuđeno lice koje je uredno pozvano ne javi u popravnu ustanovu, sud naređuje da se on prinudno dovede. Ako se osuđeno lice skriva ili je u bekstvu, sud naređuje raspisivanje poternice.

2. Izdržavanje kazne zatvora ili dugotrajnu zatvorsku kaznu računa se od dana kada je osuđeno lice lišeno slobode.

Član 19

Troškovi transporta

1. Popravna ustanova nadoknađuje osuđenom licu troškove javnog saobraćaja od mesta prebivališta odnosno boravišta osuđenog lica do popravne ustanove.

2. Osuđeno lice plaća troškove prinudnog dovođenja u popravnu ustanovu.

Član 20

Odlaganje izvršenja kazne zatvora i dugotrajne zatvorske kazne

1. Izvršenje kazne zatvora ili dugotrajne zatvorske kazne može da bude odloženo na zahtev osuđenog lica:

1.1. do izlečenja bolesti, ako osuđeno lice pati od ozbiljne akutne bolesti;

1.2. najkasnije do navršavanja treće godine života deteta, ako je osuđeno lice ženskog pola navršilo šesti mesec trudnoće ili ima dete mlađe od godinu dana;

1.3. za najviše tri (3) meseca od dana početka odlaganja izvršenja, ako je bračni drug, dete, usvojeno dete, roditelj ili usvojitelj osuđenog lica preminuo ili pati od neke ozbiljne bolesti;

1.4. za najviše šest (6) meseci od dana početka odlaganja izvršenja, ako je supruzi osuđenog ostalo još tri (3) meseca do porođaja, ili ako je prošlo manje od šest (6) meseci od dana kada se porodila i ne postoji nijedan drugi član porodice koji bi joj pomogao;

1.5. za najviše šest (6) meseci od dana početka odlaganja izvršenja, ako je bračni drug ili neki drugi član porodične zajednice osuđenog lica pozvan da sa osuđenim licem izdržava kaznu zatvora ili dugotrajnu zatvorsku kaznu, ili ako je bilo ko od njih već u zatvoru;

1.6. za najviše tri (3) meseca od početka odlaganja izvršenja, ako je osuđeno lice zatražilo odlaganje zbog poljoprivrednih ili sezonskih radova koji ne mogu biti odloženi ili zbog radova uzrokovanih nekom nezgodom i porodica osuđenog lica nema potrebnu radnu snagu;

1.7. Za najviše tri (3) meseca od dana odlaganja izvršenja ako je osuđeno lice obavezno da završi posao koji je već započeo i čije bi neizvršenje izazvalo znatnu štetu;

1.8. za najviše šest (6) meseci od početka odlaganja izvršenja ako osuđeno lice zahteva odlaganje da bi završilo školovanje ili polagalo ispit koji je on spremio.

2. Dan kada je rešenje o odlaganju izvršenja doneto smatra se danom početka odlaganja izvršenja.

Član 21

Postupak za odlaganje izvršenja kazne

1. Osuđeno lice mora da preda zahtev za odlaganje izvršenja kazne u roku od tri (3) dana od prijema odluke o izdržavanju kazne.

2. Ako nakon isteka perioda od tri (3) dana dođe do ozbiljne akutne bolesti osuđenog lica ili smrti njegovog supružnika, deteta, usvojenog deteta, roditelja ili usvojitelja, zahtev se može podneti do dana kad je osuđeno lice dužno da se javi na izdržavanje kazne.

3. U zahtevu za odlaganje izvršenja moraju da budu navedeni razlozi za odlaganje, dokazi koji potkrepljuju razloge odlaganja i naveden vremenski period za koji se traži odlaganje.

Član 22

1. Zahtev za odlaganje izvršenja podnosi se predsedniku nadležnog opštinskog suda.

2. Ako uz zahtev nisu priloženi dokazi, predsednik opštinskog suda naređuje osuđenom licu da podnese dokaze u roku od osam (8) dana i upozorava ga da će u suprotnom njegov zahtev biti odbijen.

Član 23

1. Predsednik nadležnog opštinskog suda odlučuje o zahtevu za odlaganje izvršenja kazne u roku od tri (3) dana od prijema zahteva. Pre nego što donese rešenje sud može da sprovede potrebnu istragu kako bi utvrdio činjenice navedene u zahtevu.

2. Predsednik nadležnog opštinskog suda odbacuje zahtev za odlaganje izvršenja kazne koji nije podnet u propisanom vremenskom periodu, zahtev koji je podnelo neovlašćeno lice ili zahtev uz koji potkrepljujući dokazi nisu podneti u propisanom roku.

Član 24

1. Osuđeno lice može da uloži žalbu na prvostepeno rešenje predsedniku nadležnog okružnog suda, u roku od tri (3) dana od prijema rešenja.

2. Predsednik Okružnog Suda odlučuje o žalbi u roku od tri (3) dana od prijema žalbe.

Član 25

1. Zahtev za odlaganje izvršenja zadržava izvršenje kazne sve do pravosnažne odluke u vezi zahteva.

2. Predsednik nadležnog opštinskog suda koji nakon drugog podnošenja zahteva ustanovi da je pravo na zahtevanje odlaganja zloupotrebjeno, donosi odluku da žalba ne odlaže izvršenje odluke.

Član 26

Osuđeno lice kojem je odloženo izvršenje kazne zbog ozbiljne akutne bolesti mora da podnese izveštaj medicinske institucije gde se on nalazi na lečenju o svom zdravstvenom stanju jednom u tri (3) meseca ili češće na zahtev nadležnog suda.

Član 27

Opoziv i prekid odlaganja izvršenja kazne

1. Predsednik nadležnog opštinskog suda opoziva odlaganje izvršenja kazne ako se naknadno ustanovi da razlozi za odobravanje odlaganja nisu postojali ili su prestali da postoje, ili da je osuđeno lice iskoristilo period odlaganja u neku drugu svrhu a ne u onu zbog koje mu je dodeljeno.

2. Ako je odlaganje odobreno trudnici koja potom rodi mrtvo dete odlaganje biva prekinuto šest (6) meseci posle porođaja, a ako dete umre posle porođaja, odlaganje biva prekinuto nakon šest (6) meseci od smrti deteta.

3. Ako je odlaganje odobreno majci deteta mlađeg od godinu dana koje zatim umre, odlaganje biva prekinuto nakon šest (6) meseci od smrti deteta.

Član 28

1. Osuđeno lice ima pravo žalbe na rešenje o opozivu i prekidu odlaganja izvršenja kazne pod istim uslovima kao i na rešenje kojim je odlučeno o zahtevu za odlaganje.
2. Žalba odlaže izvršenje rešenja.

Član 29

Odlaganje izvršenja u vezi sa vanrednim pravnim lekovima

1. Sud koji odlučuje o zahtevu za ponavljanje krivičnog postupka podnetog u korist osuđenog lica može da odloži izvršenje kazne zatvora ili dugotrajnu zatvorsku kaznu, čak i pre nego što rešenje kojim se dozvoljava ponavljanje krivičnog postupka stupi na snagu.
2. Sud koji odlučuje o zahtevu za vanredno ublažavanje kazne može da odloži izvršavanje kazne zatvora u zavisnosti od sadržaja zahteva.

Član 30

1. Odlaganje izvršenja kazne mora uvek da bude odobreno na zahtev nadležnog javnog tužioca dok ne bude doneta odluka o upotrebi pravnog leka.
2. Odluka o odlaganju izvršenja kazne zatvora ili dugotrajne zatvorske kazne prestaje da važi ako javni tužilac ne upotrebi pravni lek u roku od trideset (30) dana od prijema odluke o odlaganju izvršenja.

Član 31

Prijem osuđenog lica u popravnu ustanovu

1. Kada osuđeno lice biva primljeno u popravnu ustanovu, prvo mora da bude utvrđen njegov identitet, osnovi i ovlašćenje za njegovo zatvaranje ili dugotrajne zatvaranje, a onda biva podvrgnut lekarskom pregledu u roku od dvadeset i četiri (24) časa od dolaska u ustanovu ili tokom prvog radnog dana nakon dolaska u ustanovu. Ime osuđenog lica, osnov i ovlašćenje za njegovu kaznu zatvora ili dugotrajnu zatvorsku kaznu, datum i vreme njegovog dolaska u popravnu ustanovu upisuju se u registar i lični dosije osuđenika.
2. Tokom primanja u popravnu ustanovu osuđeno lice dobija informacije pismeno na jeziku koji on razume, a u vezi pravila unutrašnjeg reda u popravnoj ustanovi, obaveze koje treba da ispuni i način ostvarivanja prava za vreme izvršenja kazne, disciplinske kazne koje njemu mogu biti izrečene i beneficije koje se mogu steći. Osuđeno nepismeno lice dobija ove informacije usmeno.
3. Na osnovu stava 1 i 2 ovog člana postupak se, ukoliko je to moguće, ne obavlja u prisustvu drugih osuđenih lica. Osuđeno lica biva fotografisano.
4. Odredbe ovog Zakona o pravilima o unutrašnjeg reda popravne ustanove na raspolaganju su osuđenim licima u svako doba tokom izdržavanja kazne.
5. Pravila unutrašnjeg reda popravne ustanove donosi direktor Popravne ustanove Kosova.

Član 32

1. Popravna ustanova dozvoljava osuđenom licu da pozove članove porodice odmah nakon primanja. Stranom državljaninu pruža se razumna mogućnost da pisanim putem ili telefonom kontaktira diplomatskog predstavnika ili odgovarajuću državnu kancelariju državljanstvo koje on ima.
2. Ako osuđeno lice ima maloletnu decu ili osobe za čije je staranje isključivo ono odgovorno, popravna ustanova o tome obaveštava organ starateljstva.

Član 33

Smeštanje osuđenog lica u popravnu ustanovu

1. Prilikom smeštanja osuđenog lica u određenu popravnu ustanovu ili u određenu jedinicu popravne ustanove treba imati u vidu njegovu starost, vrstu i težinu kazne, činjenicu da li je ranije bio kažnjen, njegovo fizičko i mentalno zdravlje, bilo koje potrebe za posebnim tretmanom, mesto prebivališta odnosno boravišta njegove porodice, njegova bezbednost, kao i razloge vezane za obrazovanje ili posao koji mogu biti bitni za njegovu dušvenu reintegraciju.
2. Prilikom smeštanja osuđenog lica takođe treba imati u vidu mogućnost sprovođenja zajedničkih resocializirajućih programa kao i potrebu da se izbegnu negativni uticaji.
3. Osuđena lica muškog i ženskog pola bivaju smeštena odvojeno. Trudnice, žene pred porođajem i majke koje se staraju o svojoj deci moraju da budu smeštene odvojeno od ostalih žena koje izdržavaju kaznu.
4. Punoletna lica neće biti smeštena u popravnoj instituciji ili u jednom delu popravne institucije sa maloletnicima.
5. Osuđena lica ne mogu da budu smeštena u isti deo ustanove sa osobama kojima je određen pritvor.
6. Treba uložiti najveće napore da osobe osuđene prvi put budu odvojene od onih osoba koje su već izdržale jednu zatvorsku kaznu.
7. Ministarstvo pravde donosi naređbu o smeštanju osuđenih lica na osnovu starosne dobi, kategorije zdravstvenog stanja i kategorije bezbednosnog rizika.

Član 34

Odvajanje osuđenih lica

1. Na zahtev osuđenog lica direktor popravne ustanove može da dozvoli osuđenom licu da bude odvojeno od drugih osuđenih lica u nekoj posebnoj jedinici popravne ustanove, ako direktor utvrdi da su zabrinutosti koje proističu iz zahteva osuđenog lica opravdane i da ne postoje druge mogućnosti za njihovo rešavanje.
2. Direktor popravne ustanove može da naloži odvajanje osuđenog lica od ostalih osuđenih lica i bez zahteva osuđenog lica za takvim odvajanjem, samo ako je ta mera neophodna:
  - 2.1. da se spreči dovođenje u opasnost života i zdravlja zatvorenika ili nekih drugih osoba;
  - 2.2. da se spreči pretnja po bezbednost popravne ustanove koju predstavlja prisustvo osuđenog lica među zatvorenicima i ostalim zatvorskim licima; ili
  - 2.3. da se obezbedi integritet istrage u vezi nekog disciplinskog pitanja;
3. Odluka iz stavova 1 i 2 ovog Člana donosi se nakon istrage svih relevantnih okolnosti. Odvajanje ne može da bude naređeno za period duži od trideset (30) dana. Ova odluka biva preispitivana onoliko često koliko za to ima razloga, a svakom slučaju jednom u deset (10) dana.
4. Kada je odvajanje naređeno da bi se sprečilo da osuđeno lice utiče na drugo osuđeno lice da ozbiljno naruši red u popravnoj ustanovi ili da bi se sprečilo vršenje stalnih kriminalnih aktivnosti u popravnoj ustanovi, osuđeno lice može da bude smešteno u specijalnu jedinicu popravne ustanove kada se očekuje da odvajanje dugo traje.
5. Direktor popravne ustanove može da naredi da osuđenik koji se ponaša nasilno bude odvojen od ostalih osuđenika bez zahteva tog osuđenika da bude odvojen, onoliko dugo koliko je potrebno da nasilno ponašanje tog osuđenika bude obuzdano.
6. Osuđeno lice koje je odvojeno od ostalih osuđenih lica ima ista prava, privilegije i uslove jednake onima koje uživaju ostali zatvorenici u popravnoj ustanovi, osim onih privilegija koje može da uživa samo

sa ostalim zatvorenicima ili se one licu ne mogu obezbediti zbog specifičnih ograničenja jedinice popravne ustanove u koju je smešteno odvojeno osuđeno lice.

7. Kvalifikovano zdravstveno osoblje vrši pregled osuđenog lica najmanje jednom dnevno i po potrebi.

8. Odluka o odvajanju osuđenog lica od ostalih osuđenika biva ukinuta čim razlozi zbog kojih je odvajanje naređeno prestanu da postoje ili kad kvalifikovano zdravstveno osoblje utvrdi da bi dalje odvajanje bilo štetno po zdravlje osuđenog lica.

Član 35 **Pretres**

1. Pretres osuđenog lica ne sme da bude izvršen na način koji narušava njegovo dostojanstvo. Invazivnost pretresa osuđenog lica treba da bude proporcionalna njegovoj svrsi kako je propisano ovim Članom.

2. Ako kod člana osoblja popravne ustanove postoji opravdana sumnja da osuđeno lice poseduje neki predmet čije posedovanje njemu nije dozvoljeno shodno pravilima o unutrašnjem redu, može da bude izvršen pretres osuđenog lica ručno ili putem tehničkih sredstava, dok je osuđeno lice odeveno. Ručni pretres vrši član osoblja popravne ustanove koji je istog pola kao osuđeno lice.

3. Član osoblja popravne ustanove može da izvrši pretres vizuelnim ispitivanjem golog tela osuđenog lica, i kad nema posebnih sumnji, u skladu sa uslovima predviđenim u stavu 6 ovog člana:

3.1. u propisanim uslovima utvrđenim naredbom, ograničeno na situacije u kojima je osuđeno lice bilo na mestu gde postoji verovatnoća pristupa nedozvoljenom predmetu koji može da bude skriven na ili u telu; ili

3.2. kad osuđeno lice ulazi ili izlazi u prostore odvojenih osuđenih lica.

4. Ako član osoblja popravne ustanove opravdano sumnja da osuđeno lice poseduje neki nedozvoljeni predmet i uveri direktora popravne ustanove da je pretres golog tela osuđenog lica putem vizuelne inspekcije potreban radi pronalaženja nedozvoljenog predmeta, takav pretres može da bude izvršen pod uslovima utvrđenim u stavu 6 ovog člana.

5. Ako član osoblja popravne ustanove opravdano sumnja da je osuđeno lice poseduje neki nedozvoljeni predmet i da je potreban pretres vizuelnom inspekcijom golog tela osuđenog lica da bi bio pronađen nedozvoljeni predmet, on može da izvrši takav pretres u skladu sa uslovima utvrđenim u stavu 6. ovog člana, bez prethodnog odobrenja direktora popravne ustanove, ako bi odlaganje uzrokovano trajanjem takvog odobrenja proizvelo opasnost po živote ili bezbednost ljudi.

6. Pretres vizuelnom inspekcijom golog tela osuđenog lica:

6.1. vrše dva (2) radnika popravne ustanove istog pola kao i osuđeno lice i u posebnoj prostoriji izvan vidokruga ostalih lica;

6.2. pretres nikad ne sme da bude izvršen u prisustvu lica različitog pola od pola osuđenog lica; i

6.3. ne uključuje istovremeno razodevanje gornjih i donjih delova tela osuđenog lica.

7. Ako član osoblja popravne ustanove opravdano sumnja da osuđeno lice poseduje nedozvoljeni predmet skriven u njegovim ili njenim telesnim šupljinama, on obaveštava direktora popravne ustanove. Ako se direktor popravne ustanove uveri da postoji osnovana sumnja da je osuđeno lice u posedu nedozvoljenog predmeta skrivenog u njegovim telesnim šupljinama i da je potrebno fizičko ispitivanje njegovih telesnih šupljina da bi bio pronađen nedozvoljeni predmet, direktor može da izda pisano ovlašćenje za takvo fizičko pretresivanje uz saglasnost osuđenog lica. Takav fizički pretres vrši se samo od kvalifikovanog zdravstvenog osoblja istog pola kao i osuđeno lice, u posebnoj prostoriji.

8. Bilo koji nedozvoljeni predmet koji je otkriven kao rezultat pretresa ili fizičkog pretresa telesnih šupljina može da bude oduzet.

9. Pretres ćelije osuđenog lica vrši se uz poštovanje njegove lične imovine.

Član 36 Smeštaj osuđenih lica

1. Osuđeno lice ima pravo na smeštaj koji odgovara trenutnim higijenskim uslovima i lokalnim klimatskim prilikama.
2. Prostorije u kojima osuđeno lice živi i radi moraju da budu dovoljno prostrane da svako osuđeno lice ima na raspolaganju najmanje osam (8) kubnih metara zapremine i kada je to moguće četiri (4) kvadratnih metara za pritvorenike u zajedničkim ćelijama a devet (9) kvadratnih metara za pritvorenike u samici i dovoljno prirodno i veštačko osvetljenje za rad i čitanje, kao i grejanje i ventilaciju.
3. Prostorije ne smeju da budu vlažne i moraju da imaju adekvatne sanitarne instalacije i ostale uređaje neophodne za ličnu higijenu.
4. U slučaju zajedničkog smeštaja, treba voditi računa da su osuđena lica koja taj prostor zauzimaju pogodna za druženje sa ostalima u takvim uslovima.

Član 37

Osuđeno lice ima pravo da dovoljno vežba radi održavanja zdravlja i da provedu najmanje dva (2) sata slobodnog vremena van zatvorenog prostora tokom slobodnog vremena. Ako vremenski uslovi dozvoljavaju osuđeno lice može da se bavi fizičkim vežbama na otvorenom prostoru.

Član 38

1. Higijena osuđenih lica i higijena prostorija u popravnim ustanovama mora redovno da bude nadgledana.
2. Kako bi bila obezbeđena higijena osuđenih lica i higijena prostorija, osuđenim licima mora da bude obezbeđena dovoljna količina hladne i tople vode i odgovarajuća toaletna sredstva i sredstva za čišćenje. Objekti i uređaji za ličnu higijenu moraju da obezbede dovoljnu privatnost i da budu dobro održavani i čisti.
3. Osuđenom licu mora da bude obezbeđen odvojeni krevet i dovoljno posteljine koja mora da bude čista tokom izdavanja, dobro održavana i redovno menjana.
4. Standardi za higijensko sanitarne uslove uređuju se podzakonskim aktom.

Član 39 Ishrana osuđenih lica

1. Osuđeno lice ima pravo na odgovarajuću hranu, tri obroka dnevno, koja njemu održava dobro zdravlje i snagu, koja mora da bude raznovrsna i hranljiva. Kod ishrane osuđenog lica mora da bude uzeto u obzir njegovo starosno doba i zdravlje, priroda posla, godišnje doba i klimatski uslovi i ukoliko je to moguće, njegove verske i kulturne potrebe.
2. Osuđeno lice koje obavlja teže poslove, bolesna osoba, trudnica ili porodilja imaju pravo na hranu koju im je preporučio lekar.
3. Lekar ili drugi stručnjak proverava kvalitet obroka i daje savete direktoru popravne ustanove pre nego što budu podeljeni i beleži svoje nalaze u odgovarajuću knjigu.
4. Količina i kvalitet hrane koja se daje osuđenim licima biva određena na osnovu odgovarajućih tabela koje odobrava Ministarstvo Pravde.
5. Po pravilu, Popravna Služba Kosova direktno rukovodi službom koja snabdeva obrocima osuđena lica u popravnoj ustanovi.

Član 40

1. Osuđeno lice mora stalno da ima na raspolaganju pijaću vodu.
2. Medicinska služba u svakoj popravnoj ustanovi redovno nadgleda medicinsku ispravnost hrane i vode, primenu dijetetskih tabela i pripremanje obroka.

Član 41 Odeća osuđenih lica

1. Osuđeno lice ima pravo na donje rublje, odeću i obuću koja odgovara lokalnim klimatskim uslovima i dobu godine.
2. Osuđeno lice ima pravo na specijalnu radnu odeću, obuću i opremu potrebnu za rad koji on obavlja.

Član 42

1. Osuđeno lice mora da nosi uniformu popravne ustanove.
2. Odeća osuđenog lica ne sme da deluje ponižavajuće ili degradirajuće.
3. Direktor odgovarajuće popravne ustanove može da dozvoli osobama u centru za pritvor, u otvorenoj popravnoj ustanovi ili u otvorenoj jedinici popravne ustanove da budu odeveni u svoju odeću.
4. Direktor popravne ustanove dozvoljava pritvorenicima i osuđenim licima da nose svoju ličnu odeću kada se pojave na sud ili kada odlaze van zatvora ako se time ne povećava rizik od bekstva.

Član 43 Zdravstvena zaštita osuđenih lica

1. Osuđeno lice ima pravo na besplatnu zdravstvenu zaštitu.
2. Osuđeno lice kojem popravna ustanova ne može da pruži odgovarajuće lečenje mora da bude poslato u zatvorsku bolnicu, psihijatrijsku odgovarajuću ustanovu ili u neku drugu zdravstvenu ustanovu.
3. Vreme provedeno na lečenju van popravne ustanove biva uračunato u izdržavanje kazne zatvora ili dugotrajnu zatvorsku kaznu.

Član 44

1. Na zahtev osuđenog lica direktor popravne ustanove može da dozvoli specijalistički pregled i ako lekar ustanove nije naredio takav pregled.
2. Osuđeno lice snosi troškove takvog pregleda, osim ako direktor popravne ustanove odluči drugačije.

Član 45

1. Kada je osuđeno lice ozbiljno bolesno popravna ustanova obaveštava njegovog/njenog supružnika, decu i usvojenu decu, a ako ih osuđeno lice nema, popravna ustanova obaveštava njegove roditelje, usvojitelje, braću, sestre ili daljnje rođake.
2. Na zahtev osuđenog lica, direktor popravne ustanove može da odobri da druge osobe budu obavestene o bolesti.

Član 46

1. Zdravstvena zaštita u popravnoj ustanovi sprovodi se u skladu sa opštim pravilima o zdravstvenoj zaštiti, zdravstvenom osiguranju i medicinskim i farmaceutskim uslugama, osim ako nije drugačije propisano ovim Zakonom.
2. Popravna ustanova obezbeđuje uslove za pružanje osnovnih medicinskih usluga.
3. Popravna ustanova mora da ima lekarsku, bolničarsku i apotekarsku službu kako bi ispunila potrebe zdravstvene zaštite osuđenih lica.

Član 47

1. Lekar obilazi i vrši pregled svakog osuđenog lica po prijemu u popravnu ustanovu i nakon toga, prema potrebi, radi identifikovanja mogućih fizičkih i mentalnih oboljenja, preduzima sve neophodne mere za lečenje.
2. Pružanje zdravstvene zaštite obezbeđeno je za vreme kazne zatvora ili dugotrajne zatvorske kazne putem redovnih pregleda i povremenih pregleda, bez obzira da li je osuđeno lice to zatražilo ili ne.
3. Lekar je dužan da svakodnevno obiđe sve bolesne osobe, osobe koje se požale na bolest ili povredu i osobe za koje se zahteva posebna pažnja. Lekar mora odmah da prijavi postojanje bolesti koja zahteva posebno ispitivanje i specijalističku negu.
4. Kada osuđeno lice ispolji ponašanje koje navodi na to da bi on mogao da naudi sebi ili da izvrši samoubistvo, osoblje mora da preduzme sve neophodne mere da spreči samopovređivanje ili samoubistvo. Ako osuđeno lice pokuša da sebi naudi ili izvrši samoubistvo, tim sastavljen od više stručnjaka mora da deluje kako bi njemu pomogao da reši problem koji njega navodi na takav čin.
5. Osuđeno lice za koje se sumnja ili je utvrđeno da boluje od infektivne ili zarazne bolesti mora odmah da bude podvrgnuto lečenju. Kad se sumnja na mentalni poremećaj ili emotivnu uznemirenost, moraju, bez odlaganja, da budu preduzete odgovarajuće mere u skladu sa važećim zakonom i pravilima o psihijatrijskoj pomoći i mentalnom zdravlju.

Član 48

1. Medicinska procedura, psihijatrijska ili psihološka pomoć ili lečenje mogu da budu primenjeni samo uz pristanak osuđenog lica.
2. Osuđeno lice može da odbije davanje pristanka za bilo koji postupak lečenja.
3. U slučaju da osuđeno lice neda pristanak za postupak lečenja, od njega biće u normalnim okolnostima zatraženo da potpiše izjavu da odbija postupak.
4. Upotreba opreme za obuzdavanje nasilnog ponašanja kako bi se sprečilo povređivanje ostalih i oštećenje imovine ne smatra se postupkom lečenja i za to nije potreban pristanak.

Član 49

Lekarski zaključak o osuđenom licu tretira se kao poverljiv u skladu sa profesionalnom medicinskom praksom i medicinskom etikom.

Član 50

1. Lekar obaveštava direktora popravne ustanove kad god smatra da dalje izdržavanje kazne zatvora ili dugotrajne zatvorske kazne pod bilo kojim uslovima nepovoljno utiče ili će uticati na fizičko ili mentalno zdravlje osuđenog lica.
2. Lekar u saradnji sa nadležnim zdravstvenim organom, obavlja redovne preglede popravne ustanove i obaveštava direktora popravne ustanove o:

- 2.1. količini, kvalitetu, pripremi i serviranju hrane i vode;
  - 2.2. higijeni i čistoći popravne ustanove i osuđenih lica;
  - 2.3. sanitarijama, grejanju, osvetljenju i ventilaciji popravne ustanove; i
  - 2.4. prikladnosti i čistoći odeće i posteljine osuđenih lica.
3. Pretviđena pitanja u ovom članu uređuju se podzakonskim aktom.

Član 51

Ako je osuđeno lice suočeno sa ozbiljnim zdravstvenim problemima ili opasnošću od smrti, potrebno je da budu preduzete mere da se njemu pruži najbolje moguće lečenje

Član 52

1. Ako je osuđeno lice, za koje je utvrđeno da je u stanju da informisano i racionalno rasuđuje, odlučilo da odbije hranu ili medicinski tretman, onda ta odluka mora da bude poštovana.
2. Ako je za osuđeno lice utvrđeno da nije u stanju da informisano i racionalno rasuđuje u vezi uzimanja hrane ili primene medicinskog tretmana, lekar odlučuje o primeni odgovarajućeg tretmana za koji on smatra da je u najboljem interesu osuđenog lica.
3. Lekar utvrđuje da li je osuđeno lice u stanju da informisano i racionalno rasuđuje. Takvu odluku treba da potvrdi drugi lekar:
  - 3.1. osuđeno lice odbija hranu ili medicinski tretman; ili
  - 3.2. za osuđeno lice biva utvrđeno da nije u stanju da informisano i racionalno rasuđuje u vezi uzimanja hrane ili primene medicinskog tretmana.

Član 53

Ministarstvo Pravde ustanovljava Standardnu radnu proceduru pružanja zdravstvene zaštite, davanja saglasnosti za zdravstvenu zaštitu i lečenje, štrajkove glađu i sprečavanje samoubistava i samopovređivanja.

Član 54

1. Popravna ustanova za žene mora da obezbedi pružnje zdravstvenih usluga trudnicama.
2. Kad god je izvodljivo treba da bude omogućeno da se deca rode u bolnici van popravne ustanove. Ako je dete rođeno u popravnoj ustanovi, ovaj podatak se ne unosi u izvod rođenih.

Član 55

1. Osuđeno lice ženskog pola koje ima dete može da zadrži dete dok ono ne navrši osamnaest (18) meseci starosti, a nakon toga roditelji deteta moraju da se dogovore da li će starateljstvo nad detetom biti povereno ocu, drugim rođacima ili drugim osobama.
2. Ako se roditelji ne dogovore o starateljstvu nad detetom ili ako je njihov dogovor štetan po dete, sud koji je nadležan na osnovu prebivališta odnosno boravišta majke u vreme kad je ona osuđena odlučuje kome će dete da bude povereno.
3. Pri donošenju odluke na osnovu stava 2 ovog člana, sud prevashodno vodi računa o tome šta je u najboljem interesu deteta, uključujući sigurnost i bezbednost deteta kao i njegovu fizičku i emocionalnu dobrobit.

4. Kad dete ostane u popravnoj ustanovi sa svojom majkom, mora da bude obezbeđeno posebno dečije odeljenje sa kvalifikovanim osobljem gde će dete da bude smešteno kad o njemu ne brine majka.

5. Ministarstvo Pravde donosi podzakonski akt o zbrinjavanju majke i deteta u popravnoj ustanovi.

Član 56 **Prava osuđenih lica**

1. Resocijalizacija u amijent popravne ustanove mora da bude u skladu sa određenim potrebama svakog osuđenog lica. Kako bi se utvrdile sve okolnosti i svi činioci koji su relevantni za planiranje resocijalizacije lica u popravnoj ustanovi i njihovu društvenu resocijalizaciju pošto budu oslobođeni, mora da bude izvršeno posmatranje ličnosti svakog pojedinca na početku izvršenja kazne i nastavljeno za sve vreme izdržavanja kazne.

2. U toku izvršenja kazne program prevaspitanja integriše se ili modifikuje radi prilagođenja postignutom napretku i ostalim relevantnim okolnostima. Za postizanje ovog cilja izrađuje se plan vremenski prikladan za ostvarivanje ovog programa.

3. Saradnja osuđenog lica u odnosu na posmatranje ličnosti i resocijalizacije aktivnosti mora da bude stimulisana.

Član 57

1. Na osnovu preporuka stručnog osoblja popravne ustanove, direktor popravne ustanove izrađuje rehabilitacioni program za prevaspitanje i resocijalizaciju.

2. Resocijalizirajući program odnosi se u najužem smislu na sledeće:

2.1. smeštanje u ustanovu ili u sektor unutar ustanove;

2.2. učešće u obrazovnim aktivnostima;

2.3. učešće u aktivnostima profesionalne obuke;

2.4. učešće u kulturnim, obrazovnim i sportskim aktivnostima;

2.5. rad i napredovanje u struci;

2.6. porodične veze i kontakti sa spoljnim svetom;

2.7. uslovi za pravo na posetu kući, uslovno otpuštanje i prevremeno otpuštanje; i

2.8. mere koje imaju za cilj pripremanje za konačno puštanje na slobodu.

Član 58

1. Popravna ustanova organizuje aktivnosti resocijalizirajućeg programa u skladu sa naređenjima koja se donose od Ministarstva Pravde i pravilima unutrašnjeg reda popravne ustanove.

2. Pravila unutrašnjeg reda popravne ustanove moraju da budu odobrena od strane Generalnog Direktora Popravne Službe.

Član 59

1. Cilj reintegracije osuđenih lica u zajednicu postiže se i posredstvom podsticanja i organizovanja učešća institucija ili javnih i privatnih organa, kao i pojedinaca u aktivnostima prevaspitanja i resocijalizacije.

2. Lica koja su zainteresovana i pokazuju sposobnost da promovišu kontakte između osuđenih lica u popravnim ustanovama i spoljašnje zajednice dobijaju dozvolu da posećuju popravne ustanove pod nadzorom direktora na osnovu ovlašćenja dobijenog od Ministarstva pravde.

Član 60 Podnesci

1. Osuđeno lice ima pravo da pošalje podneske nadležnim organima na Kosovu.
2. Strani državljanin ima pravo da pošalje podneske Ambasadi, Diplomatskoj Misiji i kancelarijama za vezu ili diplomatskoj misiji države čiji je on državljanin ili državi koja štiti njegove interese. Strani državljanin koji nije pod zaštitom nijedne države ima pravo da pošalje podneske nadležnim organima i organizacijama na Kosovu i nadležnim međunarodnim organizacijama
3. Osuđeno lice ima pravo da prima i šalje podneske posredstvom popravne ustanove.

Član 61 Prepiska

1. Osuđeno lice ima neograničeno pravo na prepisku.
2. Osuđeno lice ima pravo na privatnost pisama i ostalih sredstava komunikacije.
3. Pismo ili neka druga pošiljka mogu da budu otvoreni samo ako postoji osnovana sumnja da sadrže nedozvoljeni predmet.
4. Osuđenom licu mora da bude omogućeno prisustvo pri otvaranju pisma ili druge pošiljke upućene njemu ili od njega shodno stavu 3 ovog Člana. U slučaju kada on nije prisutan onda se on odmah obaveštava. Pri otvaranju pisma ili neke druge poštanske pošiljke shodno stavu 3 ovog Člana, sadržaj biva ispitan samo u onom obimu koji je neophodan za utvrđivanje da li pismo ili poštanska pošiljka sadrži nedozvoljeni predmet.
5. Direktor popravne ustanove može da donese pisano rešenje kojim odobrava otvaranje i čitanje pisma ili neke druge poštanske pošiljke, ako postoji opravdana sumnja da sadrži dokaze:
  - 5.1. neke radnje koja bi ugrozila bezbednost popravne ustanove ili bilo kog lica; ili
  - 5.2. krivičnog dela ili plana za izvršenje krivičnog dela; i
  - 5.3 kada je otvaranje pisma ili poštanske pošiljke najmanja invazivna mera koja je na raspolaganju pod tim okolnostima.
6. Prilikom otvaranja ili čitanja pisma ili poštanske pošiljke shodno stavu 5 ovog člana, direktor popravne ustanove dužan je da odmah pisanim putem obavesti osuđeno lice o razlozima tog postupka i pruži osuđenom licu priliku da prisustvuje tom činu, osim ako bi informacija uticala na neku istragu koja je u toku, a u tom slučaju osuđeno lice biva obavešteno o razlozima za to i biva mu data prilika da prisustvuje tom činu nakon okončanja istrage
7. Pismo ili poštanska pošiljka koja je otvorena i pročitana shodno stavu 5 ovog Člana može da bude zadržana ako bi bila ugrožena bezbednost popravne ustanove ili bilo kog lica. U takvom slučaju osuđeno lice biva odmah obavešteno i u slučaju prispelog pisma ili poštanske pošiljke koja je zadržana, on biva obavešten, u odgovarajućem obimu, o sadržaju. Pismo koje je zadržano biva uručeno osuđenom licu što je pre moguće po prestanku postojanja razloga zbog kojeg je pismo zadržano a najkasnije do kraja njegove kazne zatvora ili dugotrajne zatvorske kazne, osim ako sudsko veće sastavljeno od troje (3) sudija nadležnog opštinskog suda naloži drugačije.
8. Pisma i ostale poštanske pošiljke upućene od strane osuđenih lica Kancelariji Ombudsmana Kosova ne smeju ni u kom slučaju da budu kontrolisane.

Član 62

1. Osuđeno lice može da vodi prepisku sa svojim braniocem bez ograničenja i nadzora sadržaja prepiske.

2. Izuzetno, veća u sastavu troje sudija nadležnog opštinskog suda može da donese odluku na zahtev direktora popravne institucije da:

2.1. prepiska osuđenog lica sa njegovim braniocem može da bude otvarana ako su ispunjeni uslovi iz stav 3. člana 61. ovog zakona. U tom slučaju primenjuje se stav 4 člana 61 ovog zakona;

2.2. Direktor popravne ustanove može da otvori i čita prepisku osuđenog lica sa njegovim braniocem ako su ispunjeni uslovi iz Člana 61 stava 5 ovog Zakona. U tom slučaju važi stav 6 člana 61 ovog zakona.

3. Rešenje veća u sastavu troje sudija mora da bude doneto u roku od 48 sati od prijema zahteva direktora popravne institucije.

Član 63

1. Osuđeno lice ima pravo da obavi telefonske pozive.

2. Generalni Direktor Popravne Službe donosi poseban akt u vezi prava osuđenog lica da upućuje i prima telefonske pozive.

Član 64 Pravna pomoć

Popravna ustanova olakšava pristup osuđenog lica pravnoj pomoći u vezi sa izvršenjem kazne zatvora ili dugotrajnu zatvorsku kaznu i preduzima neophodne mera za zaštitu prava i interesa zagarantovanih zakonom.

Član 65 Posete

1. Osuđeno lice ima pravo na posetu bračnog druga, deteta, usvojenog deteta, roditelja, usvojitelja i ostalih rođaka u krvnom srodstvu po direktnoj liniji ili po bopčnoj liniji do četvrtog stepena najmanje jednom mesečno u trajanju od minimum jednog (1) sata.

2. Ove posete obavljaju se u posebnim prostorijama pod nadzorom osoblja popravne ustanove.

3. Direktor popravne ustanove može da dozvoli osuđenom licu da prima posete i drugih lica.

4. Posebna pravila primenju se za posete dece osuđenim majkama koja njima omogućavaju redovnije posete.

5. Predsednik nadležnog suda na čijoj se teritoriji nalazi popravna ustanova ili njegov delegirani može da poseti i razgovara sa osuđenim licima u bilo koje vreme ili na njegov zahtev.

6. Ministar Pravde donosi podzakonski akt o pravilima u vezi sa proverom posetilaca osuđenih lica, bezbednošću za vreme poseta, procedurama za posebne kategorije posetilaca i uslovima pod kojima direktor popravne ustanove može da zabrani ili suspenduje posete iz bezbednosnih razloga.

Član 66

1. Osuđeno lice može da poseti njegov ovlašćeni predstavnik koji njega zastupa u pravnom postupku.

2. Osuđeno lice ima pravo na konfidencijalno usmeno komuniciranje sa njegovim ovlašćenim punomoćnikom pod nadzorom, ali ne i saslušavanjem od strane osoblja popravne institucije.

Član 67

1. Strani državljanin ima pravo na posetu konzularnog ili diplomatskog predstavnika države čiji je on državljanin ili države koja štiti njegov interese. Strani državljanin koji nije pod zaštitom nijedne države ima pravo na posetu organa i organizacija nadležnih na Kosovu i nadležnih međunarodnih organizacija.

2. Konzularni ili diplomatski predstavnik strane države i predstavnik nadležne međunarodne organizacije obavezni su da obaveste direktora popravne ustanove o poseti koje će obaviti zatvoreniku u skladu sa međunarodnim pravnim aktima koji se primenjuju na Kosovo.

Član 68

Ministar Pravde donosi naredbu kojom se reguliše vreme, trajanje i priroda posete osuđenim licima.

Član 69

Vreme provedeno u posebnim prostorijama

1. Osuđeno lice ima pravo da provede vreme sa svojim bračnim drugom i decom najmanje jednom u svaka tri (3) meseca u trajanju od najmanje tri (3) sata.

2. Način primene ovog prava osuđenog lica biće detaljnije regulisan podzakonskim aktom koji donosi Ministar pravde.

Član 70

Primanje paketa

1. Osuđeno lice ima pravo da primi pakete koji sadrže artikle za ličnu upotrebu, prehrambenih artikala, pića i higijensko-sanitarnih artikala najmanje jednom mesečno.

2. Paketi moraju da budu pregledani u prisustvu osuđenog lica pre nego što mu budu uručeni.

3. Težina i dozvoljeni sadržaj paketa regulisani su naredbom nadležnog javnog organa u oblasti pravosuđa.

Član 71

Lična imovina

1. Osuđena lica ne mogu da kod sebe drže nijedan predmet osim onih dozvoljenih pravilima unutrašnjeg reda popravne ustanove.

2. Lična imovina osuđenih lica čuva se pod siguran nadzor od strane direktora popravne ustanove i održava se u dobrom stanju. Ako bude neophodno da bilo koji predmet bude uništen, to mora da bude evidentirano a osuđeno lice mora da bude o tome obavешteno.

3. Bilo koja lična imovina osuđenog lica na koju niko ne položi pravo u roku od tri (3) godine, nakon njegovog otpusta ili smrti može da bude prodana ili na drugi način otuđena. Prihodi od prodaje bivaju uplaćeni u Budžet Kosova.

Član 72

Novac

1. Lice osuđeno na kaznu zatvora, ili dugoročnom zatvorskom kaznom ne može raspolagati novcem tokom izdržavanje kazne, osim kada se to odobrava unutrašnjim aktom, donetim od strane Generalnog direktora Popravne službe, i pravila kućnog reda popravne institucije.

2. Sav novac koji zatvorenik ima kod sebe po dolasku u popravnu ustanovu mora da bude položen na štedni račun na njegovo ime, osim ako on ne odluči drugačije.

3. Ministar pravde donosi podzakonski akt o regulisanju postupaka na osnovu ovog Člana.

Član 73 Rad

1. Osuđeno lice koje je sposobno za rad ima pravo i obavezu da radi.
2. Svrha ovakvog rada je da osuđeno lice stekne, održi i razvije svoje radne sposobnosti, radne navike i profesionalno znanje kako bi ponovo započelo normalan život što je pre moguće po odsluženju kazne.

Član 74

1. Rad osuđenog lica mora da bude koristan i ne sme da bude degradirajući.
2. Rad ne može da bude nametnut kao vid disciplinske kazne.
3. Ostvarivanje ekonomskog profita ne sme da šteti postizanju cilja rada ili interesa osuđenih lica.

Član 75

1. Osuđeno lice može da izabere vrstu posla koji mu se sviđa da obavlja, ako je taj izbor izvodljiv i u skladu sa odgovarajućim stručnim programom.
2. Profesionalni tim u popravnoj ustanovi procenjuje sposobnosti osuđenog lica.

Član 76

1. Osuđeno lice može da bude zaposleno u popravnoj ustanovi ili van nje.
2. Organizacija i metod rada u popravnoj ustanovi mora da su, u najvećoj mogućoj meri slični organizaciji i metodi rada van popravne ustanove.

Član 77

1. Osuđeno lice radi četrdeset (40) sati nedeljno, ali radno vreme može da bude duže pod uslovima utvrđenim zakonom.
2. Osuđeno lice koje pohađa opštu ili stručnu nastavu radi porcionalno manje časova.
3. Osuđenom licu može biti naređeno da radi posle radnog vremena, do dva (2) sata svakog dana, na održavanju čistoće i obavljanju ostalih rutinskih obaveza u popravnoj ustanovi.
4. Kada se, u skladu sa opštim odredbama, vreme provedeno na poslu priznaje kao sticanje stručnih kvalifikacija, vreme provedeno na istoj vrsti posla za vreme trajanja zatvorske kazne ili dugotrajne zatvorske kazne takođe biva priznato kao sticanje tih kvalifikacija.

Član 78

Osuđeno lice ima pravo na mesečnu nadoknadu za svoj rad. Isplata za svaku kategoriju radnika, utvrđena je na osnovu pravične procene u odnosu na količinu i kvalitet efektivno obavljenog rada, organizacija rada koja se uređuje podzakonskim aktom koji donosi Ministar Pravde.

Član 79

1. Osuđeno lice može slobodno da ima na raspolaganju sedamdeset (70%) novca od nadoknade koju dobija za svoj rad, a ostatak biva položen na štedni žiroračun.
2. Direktor može da odobri trošenje sredstava sa štednog računa ako je taj novac od važnosti za osuđeno lice ili njegovu porodicu.

Član 80

1. Osuđeno lice ima pravo na beneficije i mere zaštite na radu i zaštite zdravlja tokom rada u skladu sa opštim odredbama o radu. Biće obezbeđeno da zatvorenici budu obeštećeni u slučaju povrede na radu, uključujući profesionalna oboljenja, pod uslovima koji nisu nimalo lošiji od onih koji su zakonom predviđeni za radnike van popravnih ustanova.
2. Osuđeno lice koje je, ne svojom krivicom, privremeno nesposobno za rad ima pravo na obeštećenje u skladu sa opštim odredbama.
3. Popravna ustanova pokriva najhitnije potrebe osuđenog lica koji, ne svojom krivicom, ne može da radi i nema svoja novčana sredstva.
4. Ministar pravde treba da donese podzakonski akt o uslovima rada, uključujući obeštećenje u slučaju nesposobnosti za rad.

Član 81

1. Najduže dnevno i nedeljno radno vreme osuđenih lica biva određeno u skladu sa opštim odredbama o radu. Radno vreme mora da omogući jedan (1) dan odmora nedeljno i dovoljno vremena za obrazovne i ostale aktivnosti koje su neophodne kao deo resocijalizacije osuđenih lica.
2. Osuđeno lice koje je radilo više od šest (6) meseci za vreme boravka u popravnoj ustanovi ima pravo na godišnji odmor u skladu sa opštim odredbama o radu.
3. Osuđeno lice dobija novčanu nadoknadu za vreme svog godišnjeg odmora kao da je radilo.

Član 82

Osuđeno lice ženskog pola ima pravo da ne radi zbog trudnoće, porođaja i materinstva u skladu sa opštim odredbama o radu.

Član 83

1. Osuđeno lice ima sva prava shodno opštim odredbama u vezi sa otkrićima i tehničkim inovacijama ostvarenim u periodu izdržavanja kazne.
2. Umetnička i druga stvaralačka dela koja osuđeno lice proizvede u svoje slobodno vreme su njegova intelektualna svojina.

Član 84

Stručna obuka

Popravna institucija pruža osuđenim licima mogućnost za dobijanje stručne obuke kako bi unapredili svoje veštine ili naučili nove.

Član 85

Nadležni javni organi odgovorni za javno obrazovanje i rad sarađuju u organizovanju kurseva stručne obuke.

Član 86

Kursevi stručne obuke održavaju se tokom radnog vremena. Osuđeno lice koje ne radi zbog pohađanja kurseva stručne obuke ima pravo na novčanu naknadu.

Član 87

Obrazovanje

1. Ogovorno za osnovno i srednje obrazovanje u popravnoj ustanovi je Ministarstvo obrazovanja.

2. Popravna služba je odgovorna za određivanje lokacije i infrastrukture gde će se obavljati nastava.
3. Osuđeno lice ima pravo na osnovno i srednje obrazovanje u skladu sa Zakonom o osnovnom i srednjem obrazovanju.
4. Za nepismena osuđena lica organizuju se posebni kursevi.
5. Osuđena lica koliko je god to moguće pomažu se u pohađanju obrazovnih kursevima putem pošte, radija ili televizije.
6. Popravna ustanova takođe organizuje ostale vidove obrazovanja za osuđena lica.

Član 88

1. Direktor popravne ustanove dozvoljava specijalne aranžmane kako bi omogućio da osuđeno lice stekne osnovno, srednje, univerzitetsko i drugo obrazovanje. Osuđeno lice plaća troškove ovakvih specijalnih aranžmana.
2. Dobrovoljci koji žele da pomognu osuđenim licima u srednjem i univerzitetskom obrazovanju mogu od direktora popravne ustanove da dobiju ovlašćenje.

Član 89

Kursevi stručne obuke moraju da budu održavani za vreme radnih sati. Osuđeno lice koje ne obavlja posao zbog pohađanja kurseva stručne obuke ima pravo na novčanu pomoć.

Član 90

U certifikat izdat po završetku stručne obuke ili obrazovnih kurseva se ne navodi da je kurs završen dok je osuđeno lice bilo u popravnoj ustanovi.

Član 91 Informisanje

1. Osuđeno lice ima pravo na pristup dnevnoj i periodičnoj štampi na maternjem jeziku i ostalim izvorima javnog informisanja.
2. Osuđeno lice ima pravo na pristup radio i televizijskim programima. Pri izboru programa moraju da budu uzete u obzir sklonosti osuđenih lica i njihove obrazovne i rekreativne potrebe.
3. Sve popravne ustanove moraju da imaju biblioteku koja stoji na raspolaganju osuđenim licima. Biblioteka mora da bude opremljena knjigama (uključujući osnovnu literaturu o ljudskim pravima i krivičnim zakonima), časopisima i dnevnom štampom na maternjem jeziku osuđenog lica kako bi osuđenicima bila pružena mogućnost izbora.
4. Izbor knjiga, časopisa i dnevne štampe mora da bude takav da unapredi nivo znanja osuđenih lica, da razvije njihovu sposobnost kritičkog pristupa dnevnim događajima i da im pruži mogućnost rekreacije.
5. Osuđeno lice ima pravo da čita knjige iz biblioteke popravne ustanove i knjige do kojih je samo došlo. Popravna služba može da ograniči pristup u literaturi koja je opasna za bezbednost ambijenta popravne ustanove ili za bezbednost nekog lica, koja stimuliše mržnju ili nasilje, sadrži pornografski material ili koja je na bilo koji način potrebna za sprečavanje nereda ili zločina.

Član 92
Kulturne, rekreativne i sportske aktivnosti

1. Kulturne, rekreativne i sportske aktivnosti, kao i druge aktivnosti čiji je cilj razvoj ličnosti osuđenog lica, bivaju organizovane u popravnoj ustanovi uz pomoć javnih i privatnih subjekata zainteresovanih za reintegraciju osuđenih lica u društvu.
2. Podstiče se aktivno učešće osuđenih lica u organizovanju kulturnih, rekreativnih i sportskih događaja bez narušavanja reda i bezbednosti.

Član 93
Pravo na veroispovest

1. Osuđeno lice ima pravo da učestvuje u verskim obredima i da čita religioznu literaturu.
2. Pravo na posete zvaničnih verskih predstavnika ne može da bude ograničeno. Vreme posete određeno je naredbom o pravilima unutrašnjeg reda popravne ustanove.
3. Na zahtev osuđenih lica direktor popravne ustanove može da organizuje redovne posete zvaničnog verskog predstavnika popravnoj ustanovi ako postoji dovoljan broj osuđenih lica iste veroispovesti.
4. Direktor popravne ustanove može da privremeno isključi osuđena lica iz verskih obreda ako je takvo isključenje neophodno da se održi red i bezbednost, a zvanični verski nadležni predstavnik biva o tome obavešten.

Član 94

Verski obredi održavaju se u posebnim odgovarajućim prostorijama popravne ustanove.

Član 95
Odsustvo van zatvora

1. Odsustvo van zatvora može kao privilegiju da dozvoli direktor popravne ustanove.
2. U programima resocijalizacije osuđenih lica mora da bude predviđena mogućnost odsustva iz zatvora na osnovu obrazovnih, profesionalnih, porodičnih i drugih društvenih razloga. Kao deo programa reedukacije, odsustvo iz zatvora mora da bude praćeno od strane socijalnih radnika zatvora u saradnji sa socijalnim službama lokalnog okruga.
3. Odsustvo van zatvora može da bude odobreno u vidu dnevnog odsustva ili prenoćišta najviše četrnaest (14) dana godišnje.
4. Pri donošenju odluke o odobravanju odsustva van zatvora direktor popravne ustanove ima u obzir sledeće činioce:
  - 4.1. krivično delo zbog kojeg osuđeno lice izdržava kaznu zatvora ili dugotrajnu zatvorsku kaznu i bilo koje krivično delo koje je ono počinilo u prošlosti;
  - 4.2. stav osuđenog lica prema krivičnom delu;
  - 4.3. ponašanje osuđenog lica tokom izdržavanja kazne zatvora ili dugotrajnu zatvorsku kaznu.
  - 4.4. rizik od nevraćanja i moguće opasnosti za zajednicu u slučaju nevraćanja;
  - 4.5. porodično poreklo i porodične veze osuđenog lica;
  - 4.6. informacije o bezbednosti koje nagoveštavaju da je osuđeno lice ili neko drugo lice u opasnosti.

5. Strani državljanin ne može da bude izuzet iz aranžmana za odsustvo iz zatvora samo zbog njegovog državljanstva. Ohrabruje se saradnja javnih i privatnih organizacija koje su voljne da pruže pomoć.

6. Uskraćivanje odsustva iz zatvora ne može da bude smatrano kao disciplinska kazna.

7. Ako direktor popravne ustanove odluči da uskrati odsustvo iz zatvora dužan je da osuđenom licu navede razloge odbijanja.

8. Kada se osuđeno lice ne pridržava uslova koji važe za odsustvo iz zatvora odobrenje za odsustvo iz zatvora može da bude povučeno. Ako se osuđeno lice ne vrati u popravnu ustanovu po isteku odsustva iz zatvora bez opravdanog razloga, ono može da bude podvrgnuto disciplinskoj kazni; u slučaju kada je izostanak duži od dvanaest (12) sati smatra se da je osuđeno lice pobjeglo iz ustanove u kojoj izdržava kaznu zatvora a za potrebe postupka izdavanja poternice na osnovu odredaba Zakona o krivičnom postupku.

Član 96 **Odsustvo zbog vandrednih slučajeva**

1. U slučaju ozbiljne bolesti, opasnosti od skore smrti ili smrti člana porodice, osuđenom licu direktor popravne ustanove može da odobri odsustvo u skladu sa podzakonskim aktom donetim od Ministra Pravde.

2. Izuzetno, odsustvo takođe može da bude odobreno zbog naročito ozbiljnih ličnih i porodičnih događaja.

3. Direktor popravne ustanove može da utvrdi uslove koje on smatra razumnim i potrebnim radi zaštite društva, prilikom odobravanja odsustva shodno ovom članu, uključujući naređenje da osuđenik dok je na odsustvu bude u pratnji člana osoblja popravne ustanove ili drugog lica koje ovlasti direktor.

Član 97 **Mobe i pritužbe**

1. Osuđeno lice se obaveštava o pravima i obavezama zatvorenika u vezi postupaka za podnošenje molbi i pritužbi.

2. Osuđeno lice ima pravo da podnese pritužbu direktoru popravne ustanove zbog kršenja njegovih prava ili drugih nepravilnosti koje su njemu počinjene u popravnoj ustanovi.

3. Direktor popravne ustanove ili lice koje je on ovlastio dužni su da pažljivo ispitaju osnovanost pritužbe i donesu odluku u vezi sa tim.

4. Direktor popravne ustanove ili lice koje je on ovlastio dužni su da:

4.1. evidentiraju sve pritužbe i svaku meru preduzetu u vezi sa rešavanjem istih;

4.2. rešavaju odmah pritužbe i uruče osuđenom licu rešenje povodom pritužbe;

4.3. ako se pritužba odnosi na navodni napad, obezbede da osuđeno lice odmah bude podvrgnuto zdravstvenom pregledu i preporučenom tretmanu; i

4.4. prijave bilo koje krivično delo nadležnom javnom tužiocu u skladu sa Poglavljem XXIII Zakona o krivičnom postupku.

5. Ako osuđeno lice ne dobije odgovor na pritužbu ili nije zadovoljno donetom odlukom, ono ima pravo da podnese pisanu predstavku Generalnom Direktor Popravne Službe, koji organ razmatra pritužbu i odluku u vezi toga uručuje osuđenom licu.

6. Osuđeno lice ima pravo da uloži pritužbu odgovornom službeniku za nadgledanje rada popravne ustanove bez prisustva zaposlenih i naimenovanih lica.

7. Sadržaj pritužbe i predstavke smatra se poverljivim.

Član 98
Privilegije osuđenog lica

1. Direktor popravne ustanove može osuđenom licu koje se dobro ponaša i vredno radi nakon preporuka tima za planiranje izdržavanja kazne da sledeće privilegije:

- 1.1. veće pravo na posete, uključujući posete šireg kruga ljudi;
- 1.2. primanje poseta u popravnoj ustanovi u prisustvu nadzornika ali bez mogućnosti slušanja od strane njih;
- 1.3. prošireno pravo boravka za određeno vreme u posebnim prostorijama sa suprugom;
- 1.4. primanje poseta van popravne ustanove;
- 1.5. komotniji smeštaj;
- 1.6. odmor van popravne ustanove;
- 1.7. poseta porodici i rodbini tokom vikenda i praznika;
- 1.8. odsustvo iz popravne ustanove do sedam (7) dana godišnje;
- 1.9. vanredno odsustvo od sedam (7) dana; i
- 1.10. pravo na korišćenje godišnjeg odsustva van popravne ustanove.

2. Uslovi i način korišćenja privilegija određeni su propisima o unutrašnjem redu popravne ustanove.

Član 99
Premeštaj osuđenih lica

1. Osuđeno lice može da bude prebačeno iz jedne popravne ustanove u drugu ili iz jedne jedinice popravne ustanove u drugu ako je to potrebno:

- 1.1. da bi bio sproveden program njegove resocijalizacije ili program rada.
- 1.2. da se podstaknu kontakti između osuđenog lica i njegove porodice i društvenog kruga u cilju pospešivanja njegove konačne reintegracije u društvo;
- 1.3. radi sigurnosti i bezbednosti osuđenog lica;
- 1.4. u interesu očuvanja reda i discipline u popravnoj ustanovi; ili
- 1.5. zbog zdravstvenog tretmana.

2. Odluku o premeštaju osuđenog lica donosi Genelarni Direktor Popravne Službe na predlog Direktora popravne ustanove ili na zahtev osuđenog lica ili člana uže porodice.

3. U slučaju premeštaja koje osuđeno lice nije zahtevalo, direktor popravne ustanove mora da obezbedi da osuđeno lice bude obavешteno o razlozima za premeštaj u roku od dvadeset i četiri (24) sata, od donošenja odluke.

4. Bračni drug osuđenog lica, član porodice ili bilo koje drugo lice koje osuđeno lice odredi treba da bude obavешteno o premeštaju u roku od dvadeset i četiri (24) časa, od donošenja odluke.

5. Zatvorenik ne može ponovo da podnese zahtev za premeštaj dok ne protekne šest meseci od njegovog poslednjeg zahteva za premeštaj.

Član 100
Suspenzija izvršenja kazne odlukom Ministarstva Pravde

1. Nakon zahteva osuđenog lica ili člana uže porodice ili na predlog direktora popravne ustanove a po preporuci Generalnog Direktora, Ministar Pravde može da dozvoli suspenziju izvršenja kazne zatvora ili dugotrajnu zatvorsku kaznu, ako zato postoje razlozi, koja suspenzija ne može da traje duže od tri (3) meseca. U izuzetnom slučaju, u svrhu lekarskog tretmana, suspenzija može da traje do okončanja tretmana.

2. Osuđeni je dužan da svaki mesec preko potpisanog izveštaja od odgovarajuće komisije sastavljene od troje lekara obaveštava popravnu službu o njegovom zdravstvenom stanju.

3. Odluku o nastavku suspenzije donosi Ministar Pravde na osnovu predloga komisije u sastavu od tri (3) lekara, imenovanih od Ministra Pravde.

Član 101

1. Ministar Pravde suspenduje izvršenje kazne zatvora ili dugotrajne zatvorske kazne kada je osuđeno lice poslato u popravnu ustanovu pre nego što je rešenje zahteva za odlaganje izvršenja stupilo na snagu, a kasnije bude ustanovljeno da je zahtev bio opravdan.

2. U takvom slučaju vreme izdržane kazne neće biti uračunato u trajanje suspenzije izvršenja kazne.

Član 102
Suspenzija izvršenja kazne zbog vanrednih pravnih lekova

Nadležni sud koji odlučuje o zahtevu za ponavljanje krivičnog postupka koji je podnet u prilog osuđenog lica može da suspenduje izvršenje kazne čak i pre nego što rešenje kojim je omogućeno ponavljanje krivičnog postupka stupi na snagu.

Član 103

1. Suspenzija izvršenja kazne je uvek dozvoljena na zahtev nadležnog državnog tužioca, sve dok ne bude doneta odluka o podnošenju vanrednog pravnog leka.

2. Odluka o suspenziji izvršenja kazne prestaje da važi ako državni tužilac ne iskoristi vanredni pravni lek u roku od trideset dana od dana prijema odluke o suspenziji.

Član 104
Opoziv suspenzije izvršenja kazne

1. Ministar Pravde opoziva suspenziju izvršenja kazne ako kasnije utvrdi da razlozi koji su predstavljali osnov za suspenziju nisu postojali ili su prestali da postoje ili da je osuđeno lice koristilo suspenziju protivno odobrenoj svrsi.

2. Ako se osuđeno lice ne javi popravnoj ustanovi nakon isteka ili opoziva suspenzije izvršenja kazne, popravna ustanova odmah o tome obaveštava policiju koja privodi osuđeno lice na dalje izdržavanje kazne.

Član 105
Efekti suspenzije izvršenja kazni

1. Period suspenzije izvršenja kazne neće da bude uračunat kao deo kazne koja treba da bude izdržana.

2. Tokom suspenzije izvršenja kazne, osuđeno lice ne uživa prava koja su utvrđena ovim Zakonom.

3. Po svim ostalim pitanjima, odedbe ovog Zakona koje regulišu odlaganje izvršenja kazne bivaju primenjivane uz odgovarajuća prilagođavanja na suspenziju izvršenja kazne.

Član 106 **Smrt osuđenih lica**

1. U slučaju smrti osuđenog lica, popravna ustanova je dužna da odmah o tome obavesti njegovog bračnog druga, decu i usvojenu decu, a ako nema takvih lica, onda njegove roditelje, usvojitelje, brata ili sestru ili daljnju rodbinu.
2. Sud koji je izrekao presudu, Ministar Pravde i Glavna kancelarija Civilnog registrovanja bivaju obavešteni o smrti osuđenog lica.

Član 107

1. Telesni ostaci osuđenog lica i njegovi lični predmeti bivaju isporučeni njegovoj porodici.
2. Ako osuđeno lice nema porodicu ili ako njegova porodica ne prihvati njegove posmrtno ostatke, posmrtni ostaci osuđenog lica bivaju sahranjeni o trošku popravne ustanove.

Član 108 **Disciplinske povrede i kazne**

1. Svrha disciplinskih postupaka uspostavljena ovim Zakonom i podzakonskim aktima donetim od strane Ministra Pravde je da podstakne osuđena lica da se ponašaju na način koji promovise održavanje reda u popravnoj ustanovi, putem procesa prevaspitanja i resocijalizacije osuđenog lica i njegove uspešne reintegracije u drušvo.
2. Disciplinske kazne izreču se samo osuđenim licima u skladu sa sledećim odredbama ovog Zakona.
3. Osuđeno lice čini lakši disciplinski prestup:
  - 3.1. ako ne poslušna razumno naređenje člana osoblja;
  - 3.2. ako se bez odobrenja nađe u delu koji je zabranjen za osuđeniike;
  - 3.3. ako ne poštuje ili se drsko ponaša prema članu osoblja;
  - 3.4. ako ne poštuje ili se drsko ponaša prema bilo kom drugom licu na način koji bi mogao da izazove nasilno ponašanje tog lica;
  - 3.5. ako odbija da radi ili napusti radno mesto ili ne prisustvuje radu bez opravdanog razloga;
  - 3.6. ako se bavi kockanjem;
  - 3.7. ako svesno prekrši pisano pravilo kojim je regulisano ponašanje osuđenih lica, ili
  - 3.8. ako pokuša da počini ili pomaže drugom licu u izvršenju nekih od radnji iz podstavova 1 do 7 ovog stava.
4. Osuđeno lice čini težak disciplinski prestup:
  - 4.1. ako učestvuje u tuči, napada ili preti drugom licu da će ga napasti;
  - 4.2. ako svesno ili svojom nesmotrenošću oštećuje ili uništava imovinu koja nije njegova;
  - 4.3. ako počini krađu;
  - 4.4. ako poseduje ukradenu imovinu;
  - 4.5. ako ponudi, daje ili primi mito ili nagradu;
  - 4.6. ako poseduje ili trguje nedozvoljenim predmetima;

- 4.7. ako konzumira bez odobrenja opasne narkotike, psihotropne supstance ili alkohol;
- 4.8. ako stvara nemire ili učestvuje u nemirima ili bilo kojoj drugoj aktivnosti koja bi verovatno mogla da ugrozi bezbednost i sigurnost u popravnoj ustanovi;
- 4.9. ako izvodi bilo kakve pripremne radove u svrhu bekstva; ili
- 4.10. ako bez odobrenja napusti popravnu ustanovu ili se ne vrati u popravnu ustanovu.

Član 109 Disciplinske kazne

1. Disciplinski prestupi bivaju kažnjavani disciplinskim kaznama.
2. Disciplinske kazne su sledeće:
  - 2.1. ukor;
  - 2.2. lišavanje dodeljenih privilegija;
  - 2.3. nalog za nadoknadu štete; i
  - 2.4. pritvor u samici.

Član 110

1. Disciplinska kazna je srazmerna disciplinskom prestupu izvršenom od osuđenog lica. Osuđeno lice se ne može kazniti dva puta za isto delo.
2. Ukori može da bude izrečen ako je osuđeno lice počinilo lakši disciplinski prestup.
3. Lišavanje dodeljenih privilegija ili nalog za nadoknadu štete mogu da budu izrečeni ako je osuđeno lice počinilo lakši ili težak disciplinski prestup.
4. Pritvor u samici za period ne duži od petnaest dana može da bude izrečen samo za težak disciplinski prestup ako ostale disciplinske kazne ne bi bile dovoljne za postizanje svrhe disciplinskog kažnjavanja. U tom slučaju, pritvor u samici biva izrečen za najkraći period potreban da bi bila postignuta svrha disciplinske kazne.

Član 111

1. Ako je osuđeno lice, jednim ili većim brojem radnji počinilo nekoliko disciplinskih prestupa za koje se disciplinski postupci vode jedinstveno (sticaj disciplinskih prestupaka), najpre biva utvrđena disciplinska kazna za svaki disciplinski prestup, a zatim biva izrečena jedinstvena disciplinska kazna za sve disciplinske prestupe.
2. U slučaju izricanja samo jedne disciplinske kazne za sticaj disciplinskih prestupa, pritvor u samici ne sme da traje duže od trideset dana.
3. Ukupan period pritvora osuđenog lica u samici ne sme da bude duži od dva meseca tokom jedne kalendarske godine.

Član 112 Uslovno odlaganje izvršenja disciplinskih kazni

Ako svrha disciplinskog kažnjavanja, osim ukorom, može da bude postignuta čak i bez izvršenja disciplinske kazne, izvršenje disciplinske kazne može da bude uslovno odloženo na šest meseci.

Član 113

1. Uslovno odlaganje izvršenja disciplinske kazne može da bude opozvano ako tokom perioda odlaganja izvršenja osuđenom licu bude izrečena nova disciplinska kazna osim ukora.
2. Kada je uslovno odlaganje izvršenja disciplinske kazne opozvano, jedinstvena kazna biva izrečena kako za prethodni tako i za novi disciplinski prestup. Ranija disciplinska kazna smatra se utvrđenom, a jedinstvena disciplinska kazna biva izrečena primenom pravila za odmeravanje disciplinskih kazni za sticaj disciplinskih prestupa.
3. Kada je opozvano uslovno odlaganje izvršenja disciplinske kazne pritvora u samici, izrečeni pritvor u samici ne sme da bude duži od dvadeset (20) dana ako je lišavanje dodeljenih privilegija izrečeno za kasniji prestup, ali ako je pritvor u samici izrečen za kasniji prestup, onda pritvor u samici može da bude izrečen u trajanju od najviše trideset (30) dana.

Član 114 Disciplinski postupak

1. U slučajevima teških disciplinskih prestupa, direktor popravne ustanove sprovodi disciplinske postupke i donosi odluke na osnovu njih. U slučajevima lakših disciplinskih prestupa, viši nadzornik u popravnoj ustanovi sprovodi disciplinske postupke i donosi odluke na osnovu njih.
2. Disciplinski postupci bivaju sprovedeni na saslušanju tokom kojeg osuđeno lice biva saslušano i njegove izjave proverene. Osuđeno lice koje ne poznaje dovoljno jezik na kojem se postupak vodi, ima pravo na prevodioca. On dobija razumnu mogućnost da pozove svedoke, ispita svedoke, priloži dokaze, razmatra materialne dokaze i dokumenta i prilaže podneske, uključujući podneske koji se odnose na disciplinsku kaznu.
3. Pre izricanja disciplinske kazne treba da bude procenjeno ponašanje i radni učinak osuđenog lica.
4. Disciplinska mera pritvora u samici ne može se primeniti pre nego što bude pribavljeno pismeno lekarsko mišljenje u kojem je navedeno da je osuđeno lice fizički i psihički sposobno da izdrži određeni vremenski period boravka u samici.
5. Obrazložena odluka o disciplinskoj kazni sastavlja se u pisanoj formi i dostavlja se osuđenom licu.

Član 115

1. Osuđeno lice ima pravo žalbe na rešenje o izricanju disciplinske kazne pritvora u samici u roku od tri (3) dana od prijema rešenja.
2. Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

Član 116

1. Direktor popravne ustanove može da preinači ili ukine rešenje o disciplinskoj kazni u roku od sedamdeset i dva (72) časa od prijema žalbe.
2. Ako, u roku od sedamdeset i dva časa od prijema žalbe, direktor popravne ustanove ne preinači ili ne ukine rešenje, ili je preinači na način koji nije predložen u žalbi, on može da uruči žalbu Generalnom direktoru Popravne službe u narednom periodu od dvadeset i četiri (24) sata.
3. Generalni Direktor Popravne službe odlučuje o žalbi u roku od tri (3) dana od njenog prijema.

Član 117

1. Kada je postignuta svrha disciplinske kazne, direktor popravne ustanove može da obustavi izvršenje disciplinske kazne pre isteka perioda za koji je ona izrečena.

2. Direktor popravne ustanove obustavlja izvršenje disciplinske kazne pritvaranja u samicu ako prema pismenom zaključku medicinskog osoblja dalji boravak u samici predstavlja pretnju po zdravlje osuđenog lica.

Član 118

Izvršenje disciplinske kazne pritvora u samici

1. Disciplinska kazna pritvora u samici sastoji se iz neprekidnog i izolovanog pritvora osuđenog lica u posebnoj prostoriji.

2. Prostorija za izvršavanje pritvora u samici mora da ima najmanje deset (10) kubnih metara prostora, sanitarni čvor, dnevnu svetlost, pijaću vodu, krevet sa posteljinom, sto, stolicu i grejanje.

Član 119

1. Tokom izdržavanja disciplinske kazne u samici, osuđeno lice mora da ima iste higijenske i zdravstvene uslove kao i ostala osuđena lica u popravnoj ustanovi i mora da mu bude dozvoljeno da boravi izvan zatvorene prostorije najmanje jedan (1) sat dnevno na svežem vazduhu i radi vežbanja. Osuđeno lice takođe ima pravo na jednu posetu od strane bračnog druga ili drugog člana porodice tokom perioda od petnaest (15) dana.

2. Tokom boravka u samici osuđeno lice ima pristup nastavnim tekstovima, knjigama i dnevnoj štampi.

3. Osuđeno lice koje se nalazi u samici obilaziće svakog dana lekar, a jednom na svakih sedam (7) dana obilaziće ga Direktor popravne ustanove a po potrebi i češće.

Član 120

Ministar Pravde donosi podzakonski akt o disciplinskim kaznama.

Član 121

Materijalna odgovornost osuđenih lica

1. Osuđeno lice je u obavezi da nadoknadi štetu popravnoj ustanovi koju je izazvalo namerno ili zbog teškog nemara.

2. Direktor popravne ustanove odlučuje o šteti, visini štete i periodu tokom kojeg ta šteta treba da bude plaćena.

3. Osuđeno lice može u roku od osam dana od prijema rešenja da se žali Generalnom Direktoru Popravne Službe protiv rešenja o nadoknadi štete.

Član 122

1. Ako, nakon rešenja Generalnog Direktora Popravne službe, osuđeno lice ne plati štetu u iznosu manjem od sto (100) evra, popravna ustanova nadoknađuje štetu sa štednog računa osuđenog lica.

2. Osuđeno lice može putem građanske parnice da zahteva povraćaj novca koji je njemu ili njoj uzet za nadoknadu štete.

Član 123

Uslovi za upotrebu sile nad osuđenim licima

1. Sila može da bude upotrebljena protiv osuđenog lica samo ako je to isključivo neophodno radi sprečavanja:

1.1. bekstva;

1.2. fizičkog napada na drugo lice;

- 1.3. samopovređivanja;
  - 1.4. izazivanja materijalne štete; ili
  - 1.5. aktivnog ili pasivnog otpora tokom izvršavanja zakonitih naređenja od strane zvaničnika popravne ustanove.
2. Upotrebljena sila mora da bude minimalna i da odgovara svom cilju.
  3. Sila može da bude upotrebljena samo ako je to odobrio direktor popravne ustanove, osim ako oficir popravne ustanove sa razlogom smatra da bi direktor odobrio upotrebu sile, a da bi odlaganje zbog pribavljanja odobrenja rezultiralo nepostizanjem cilja.
  4. Ako sila bude upotrebljena bez odobrenja, shodno stavu 3 ovog Člana, oficir popravne ustanove mora što je pre moguće da prijavi preduzeti postupak Direktor popravne ustanove.
  5. Nakon primene sile, osuđeno lice mora odmah da bude podvrgnuto lekarskom pregledu i da dobije propisani tretman.
  6. Nakon upotrebe bilo kakve sile bez odlaganja izrađuje se izveštaj o razlogu upotrebe sile.

Član 124 **Oprema za ograničavanje slobode kretanja**

1. Oprema za ograničavanje slobode kretanja može se koristiti od strane oficira popravne ustanove, ako je oficir popravne ustanove obučen za upotrebu takve opreme.
2. U opremu za ograničavanje slobode kretanja spadaju naprave koje se koriste da se privremeno ograniči sloboda kretanja osuđenog lica. Zabranjena je upotreba lanaca i okova.
3. Oprema za ograničavanje slobode kretanja ne primenjuje se u svrhu kažnjavanja i može se koristiti samo:
  - 3.1. za ostvarivanje premeštanja ili pratnje;
  - 3.2. iz medicinskih razloga, po naredbi i pod nadzorom medicinskog osoblja;
  - 3.3. ako osuđeno lice ne odloži oružje ili neki drugi opasan predmet nakon što mu je to naloženo;
  - 3.4. po naređenju direktora popravne ustanove, kao krajnje sredstvo, radi zaštite osuđenog lica, sprečavanja povređivanja drugih ili sprečavanja nanošenja ozbiljne štete imovini; ili
  - 3.5. radi sprečavanja bekstva.
4. Upotreba opreme za ograničavanje slobode kretanja izveštava se u pisanom obliku.

Član 125 **Držanje i upotreba vatrenog oružja**

1. Uz odobrenje Ministarstva Pravde, Ministarstvo Unutrašnjih Posova može odobriti vatreno oružje samo službeniku popravne ustanove koji je obučen za njegovu upotrebu.
2. Vatreno oružje može se upotrebiti kao krajnje sredstvo i to samo za vreme vršenja službene dužnosti. Vatreno oružje može se upotrebiti samo kada je bezbednost popravne ustanove ili bezbednost lica ugrožena unutar ili van popravne ustanove.
3. Upotreba vatrenog oružja treba da bude u proporciji sa stepenom opasnošću.
4. Pre upotrebe vatrenog oružja oficir ili drugi službenik popravne ustanove koji drži oružje naredit će licu da stane uz usmeno upozoravajući ga da će pucati ukoliko ne stane.

5. Izuzev iz stava 4 ovog člana, naredba i upozorenje može da se ne izda ukoliko bi takva stvar ugrozila život oficira popravne ustanove ili drugih lica.
6. Oficir popravne ustanove i drugo osoblje koje je u kontaktu sa zatvorenici ne će vidljivo nositi oružje unutar perimetra zatvora, osim ako se ne zahteva drugačije radi bezbednosti popravne ustanove ili lica.
7. Popravna služba treba da obezbedi prikladno mesto za bezbedno čuvanje vatrenog oružja i municije.
8. Upotreba vatrenog oružja izveštava se u pisanom obliku Generalnom Direktor Popravne Službe.
9. Nošenje i upotreba oružja detaljnije je regulisano podzakonskim aktom koji donosi Ministarstvo Pravde.

Član 126 **Obaveza obaveštavanja o primeni sile**

Direktor popravne ustanove dužan je da odmah obavesti Generalnog Direktora Popravne Službe o primeni sile nad osuđenim licem.

Član 127

Ministar Pravde donosi podzakonski akt o upotrebi sile, odobrenju i upotrebi opreme za ograničavanje slobode kretanja i o odobrenju, upotrebi i skladištenju vatrenog oružja.

Član 128 **Uslovni otpust**

1. Osuđenom licu može se odobriti uslovni otpust u skladu sa odredbama Krivičnog zakona Kosova.
2. Osuđeno lice ima pravo da, preko ustanovljenog panela (komisije) podnese zahtev za uslovni otpust shodno odredbama Krivičnog zakona Kosova preko popravne ustanove u kojoj izdržava svoju kaznu.
3. Nakon podnošenja zahteva za uslovni otpust, Direktor popravne ustanove zahteva od Probacione Službe da obiđe osuđenika i potpiše sporazum o njegovom nadgledanju nakon uslovnog otpusta.
4. Direktor popravne ustanove može da podnese predlog za uslovni otpust.
5. Nakon predaje zahteva ili predloga za uslovni otpust Direktor popravne ustanove dužan je da odmah podnese panelu za uslovni otpust primerak ličnog dosijea osuđenog lica i izveštaj o osuđenom licu koji je izradila ekipa stručnjaka popravne ustanove putem propratnog dopisa koji potpisuje Direktor popravne ustanove.
6. Ukoliko panel za uslovni otpust nema dovoljnih podataka, može zahtevati od popravne ustanove dodatne podatke.
7. Izveštaj iz stava 5 ovog člana obuhvata:
  - 7.1. vrstu krivičnog dela izvršenog od strane osuđenog lica;
  - 7.2. Ssav osuđenog lica prema krivičnom delu, žrtvi i porodici žrtve;
  - 7.3. sva ranija krivična dela koja je počinilo osuđeno lice;
  - 7.4. njegove porodične okolnosti i socijalno poreklo;
  - 7.5. njegovo fizičko i psihološko stanje, obuhvativši ocenu opasnosti kada god se to smatra potrebnim od strane psihijatra ili psihologa;
  - 7.6. njegovo ponašanje u popravnoj ustanovi i napredak postignut u uklanjanju faktora koji su prouzrokovali krivično delo;

- 7.7. njegovi planovi posle otpusta;
- 7.8. podrška koja bi njemu bila pružena nakon otpuštanja; i
- 7.9. neka okolnost koja ukazuju da on neće da izvrši novo krivično delo.

Član 129

1. Panel za uslovni otpust ustanovljen od Ministra Pravde sastoji se od jednog sudije i dvoje sudija porotnika koji poseduju znanje i iskustvo iz oblasti psihologije, kriminologije, psihijatrije, pedagogije, sociologije i ostalih društvenih nauka u vezi sa uslovnim otpustom.
2. Panel za uslovni otpust odlučuje o svim zahtevima i predlozima za uslovni otpust.
3. Ministar Pravde donosi posebni podzakonski akt sa kojim se uređuje funkcionisanje Panela za uslovni otpust.
4. Protiv rešenja Panela za uslovni otpust nije dozvoljena žalba.

Član 130

1. Rešenje o uslovnom otpustu biva uručeno osuđenom licu u roku od tri dana od njegovog donošenja a takođe mora da bude zavedeno u sudu koji je izrekao kaznu.
2. Rešenje Panela o uslovnom otpustu zajedno sa dosijeom uslovno otpuštenog lica, treba da se dostave Probacionoj Službi u roku od tri (3) dana od donošenja odluke o uslovnom otpustu.
3. Rešenje kojim se odobrava uslovni otpust pored ostalog obuhvata datum kada će se osuđeno lice osloboditi od izdržavanja kazne.
4. Ako uslovni otpust nije odobren, rešenje, između ostalog, sadrži datum kada Panel za uslovni otpust ponovo može razmotriti zahtev osuđenog lica za uslovni otpust. Datum za ponovno razmatranje ne može da bude kraći od tri (3) meseca i duži od dvanaest (12) meseci.
5. Ako je osuđenom licu izrečena disciplinska kazna pritvora u samici u periodu između datuma donošenja rešenja o uslovnom otpustu i datuma uslovnog osobađanja od izdržavanja kazne, Panel za uslovni otpust ponovo razmotra rešenje.

Član 131

1. Lice koje je uslovno oslobođeno obavezno je da obavesti policiju i Probacionu Službu o svom boravištu za vreme dok se nalazi na uslovnoj slobodi u roku od pet (5) dana od dana uslovnog otpusta.
2. Lice koje je uslovno oslobođeno obavezno je da izvesti Probacionu Službu za vreme dok se nalazi na uslovnoj slobodi.
3. Ako lice koje je uslovno oslobođeno promeni privremeno boravište ono je dužno da o tome obavesti policiju i Probacionu službu.
4. Ako lice koje je uslovno oslobođeno ne ispunji bilo koju od obaveza navedenih u stavovima 1-3 ovog člana, Panel za uslovni otpust može opozvati odluku za uslovni otpust na predlog Probacione službe.
5. Ako uslovni otpust predviđen u stavu 4 ovog Člana, bude opozvan osuđeno lice izdržava preostali deo kazne.
6. Ako se u roku od dvadeset i četiri (24) časa, nakon uručenja pismene odluke o opozivanju odluke za uslovni otpust, otpušteno lice dobrovoljno ne vrati na izdržavanje kazne, kosovska policija prinudno ga dovodi u popravnu ustanovu za izdržavanje preostalog dela kazne.

7. Probaciona Služba sastavlja izveštaje u pisanom obliku Panelu za uslovni otpust u vezi toka nadzora lica uslovno oslobođenih.

8. Vremenski rokovi sastavljanja izveštaja i nadzora lica uslovno otpuštenih uređuju se posebnim podzakonskim aktom koji donosi Ministarstvo pravde.

Član 132

Uticao uslovnog otpusta na prava predviđena ovim Zakonom

Tokom perioda uslovnog otpusta osuđeno lice ne uživa prava predviđena ovim Zakonom.

Član 133

Otpust zbog isticanja izdržavanja kazne

1. Osuđeno lice biva otpušteno iz popravne ustanove na dan kada istekne njegova kazna zatvora ili dugotrajna zatvorska kazna.

2. Ako je poslednji dan izdržavanja kazne subota, nedelja ili zvanični praznik, osuđeno lice biva otpušteno poslednjeg radnog dana pre tog dana.

3. Otpust predviđen u stavu 2 ovog člana, ne primenjuje se za kaznu zatvora za prekršaj kraću od sedam (7) dana.

4. Osuđeno lice biva oslobođeno bilo kakvog rada ili zadatka najmanje tri (3) dana pre dana otpuštanja.

Član 134

Prevremeni otpust

1. Direktor popravne ustanove može da otpusti osuđeno lice pre završetka izdržavanja njegove kazne zatvora ako je on pokazao dobro vladanje, uspeh u svom radu i ostalim aktivnostima.

2. Direktor popravne ustanove može da odobri prevremeni otpust na osnovu stava 1 ovog Člana, ako je osuđeno lice izdržalo najmanje tri četvrtine svoje zatvorske kazne i ako je njemu ostalo najviše još tri (3) meseca kazne.

3. Ako je osuđenom licu izrečena disciplinska kazna pritvaranja u samicu u periodu između dana donošenja rešenja o prevremenom otpustu i dana prevremenog otpusta sa izdržavanja kazne, direktor popravne ustanove ponovo razmatra rešenje.

4. Rešenje o prevremenom otpustu shodno ovom Članu biva uručeno osuđenom licu u roku od tri dana od njegovog donošenja i zavodi se u sudu koji je izrekao kaznu.

Član 135

Otpust na osnovu pomilovanja

Osuđeno lice koje je pomilovano otpušta se istog dana kada popravna ustanova primi odluku o pomilovanju i ne kasnije od dvadeset (24) četiri časa od prijema odluke.

Član 136

Ostale odredbe za otpust osuđenog lica sa izdržavanja kazne

1. Pre otpusta, osuđeno lice biva pregledano od strane lekara ne više od tri (3) radna dana pre dana otpusta i lekarski izvištaj prilaže se lekarskom dosijeu osuđenog lica.

2. Ako je nakon otpusta neophodno lečenje, lekar u dogovoru sa direktorom popravne ustanove, omogućuje takvo lečenje pre otpusta. Osuđenom licu daje se potrebna količina lekova potrebna samo za tri (3) dana nakon otpusta.

3. Osuđeno lice koje je veoma bolesno ili nije sposobno da putuje zbog bolesti biva upućeno od strane popravne ustanove u najbližu zdravstvenu ustanovu.

Član 137

1. Nakon otpusta iz popravne ustanove, osuđeno lice dobija otpusnu listu koja pored ostalog sadrži lične podatke osuđenog lica, datum prijema u popravnu ustanovu, datum otpusta i po potrebi datum kada osuđeno lice treba da se javi u policiskoj stanici. Osuđeno lice koje je uslovno otpušteno dobija otpusnu listu koja sadrži obavezu za neizvršavanje nekog novog krivičnog dela i određeni vremenski rok njegovog uslovnog oslobađanja.

2. Otpusna lista služi kao dokaz o identitetu osuđenog lica dok on ne stigne u njegovo prebivalište ili boravište.

Član 138

1. Nakon otpuštanja, osuđenom licu bivaju vraćene sve lične stvari i predmeti, koji su bili čuvani za njega od strane popravne ustanove, njegova ušteđevina i sav novac koji je on primio tokom perioda izdržavanja kazne.

2. Popravna ustanova obezbeđuje donje rublje, odeću i obuću osuđenom licu koje ih nema ili nema novčana sredstva da ih nabavi.

Član 139

1. Nakon otpušanja osuđenom licu plaćaju se troškovi prevoza do njegovog prebivališta ili boravišta.

2. Troškovi prevoza osuđenog lica stranog državljanstva do graničnog prelaza bivaju plaćeni, ako posebnom odredbom nije predviđeno drugačije.

3. Troškove prevoza pokriva popravna ustanova iz koje se otpušta osuđeno lice.

Član 140

1. Pre otpusta, popravna ustanova o otpustu osuđenog lica obaveštava sud koji je izrekao kaznu i policijsku stanicu koja je najbliža mestu prebivališta ili boravišta osuđenog lica.

2. U slučaju kada je osuđeno lice maloletno, kad god je to moguće, popravna ustanova obaveštava njegovu porodicu, Probacionu Službu i Centar za socijalni rad o otpuštanju osuđenog lica.

3. Priprema za otpust lica sa mentalnim poremećajem biva sprovedena u dogovoru sa direktorom popravne ustanove, psihijatrom koji leči osuđeno lice u popravnoj ustanovi i odgovarajućim organima za mentalno zdravlje društva.

Član 141

Pomoć nakon oslobađanja od kazne

1. Ako je osuđenom licu nakon otpusta potrebna pomoć, popravna ustanova najmanje tri meseca pre otpusta obaveštava o tome Centar za socijalni rad koji je nadležan u mestu prebivališta ili boravišta osuđenog lica.

2. Popravna ustanova obaveštava Centar za socijalni rad o prirodi pomoći koja je neophodna osuđenom licu.

**POGLAVLJE III
IZVRŠAVANJE NOVČANE KAZNE**

**Član 142
Nadležnost i postupak za izvršavanje novčane kazne**

1. Sud koji je izrekao kaznu nalaže izvršenje novčane kazne.
2. Odredbe važećeg Zakona o izvršnom postupku bivaju primenjene na nadležnost i postupak naplate novčane kazne, osim ako nije drugačije predviđeno ovim Zakonom.

**Član 143
Efekt zamene novčane kazne kaznom zatvora**

Osuđeno lice čija je novčana kazna zamenjena kaznom zatvora (član 39 stav 4 Krivičnog Zakona Kosova) smatra se licem koje izdržava zatvorsku kaznu zbog prekršaja.

**Član 144
Odnos između izvršavanja novčane kazne, troškova krivičnog postupaka i imovinskih potraživanja oštećenih strana**

1. Kada troškovi krivičnog postupka i novčana kazna treba da budu naplaćeni istovremeno, prvo bivaju naplaćeni troškovi krivičnog postupka.
2. Ako se imovina osuđenog lica, zbog plaćanja novčane kazne, umanjila do te mere da imovinsko potraživanje oštećene strane ne može da bude ostvareno, imovinsko potraživanje biva ostvareno iz naplaćene novčane kazne ali samo do iznosa vrednosti novčane kazne.

**Član 145
Troškovi naplate novčane kazne**

1. Osuđeno lice dužno je da plati troškove prinudne naplate novčane kazne.
2. Sredstva naplate novčane kazne uplaćuju se u Budžet Kosova.

**TREĆI DEO
IZVRŠENJE ALTERNATIVNIH KAZNI**

POGLAVLJE IV

OPŠTE ODREDBE O IZVRŠENJU ALTERNATIVNIH KAZNI

Član 146

1. Izvršenje alternativne kazne počinje nakon što odluka postane pravosnažna.
2. Prema osuđenom licu alternativna kazna se izvršava u njegovom prebivalištu ili boravištu.

Član 147

1. Alternativna kazna biva izvršena na način koji je u skladu sa dostojanstvom i osnovnim pravima i slobodama osuđenog lica i njegove porodice.
2. Osuđeno lice čije dostojanstvo i osnovna prava i slobode su povređeni tokom izvršenja alternativne kazne ima pravo na nadoknadu.

Član 148

1. Pre izricanja alternativne kazne sud može da zahteva izveštaj od Probacione Službe. Probaciona Služba podnosi pretkazneni izveštaj sudu u roku od tri (3) nedelje od podnošenja takvog zahteva.
2. Pretkazaneni izveštaj utvrđuje koja bi alternativna kazna ili kazne bile odgovarajuće za osuđeno lice u pogledu ciljeva resocializacije i sprečavanja krivičnih dela u buduće.

Član 149

1. Kad sud dobije izveštaj Probacione službe koji sadrži podatke o kršenju uslova alternativne kazne ili neispunjenja neke obaveze, sud razmatra opozivanje alternativne kazne i obaveštava osuđeno lice o sadržaju izveštaja i daje mu pravo da odgovori na izveštaj. Osuđeno lice biva obavešteno o svom pravu na pomoć branioca o svom trošku.
2. Tokom perioda razmatranja opozivanja alternativne kazne, izvršenje alternativne kazne biva obustavljeno.
3. Nakon razmatranja izveštaja Probacione službe i odgovora dobijenog od osuđenog lica ili njegovog branioca, sud odlučuje dali će opozvati alternativnu kaznu ili će preduzeti druge radnje u skladu sa Krivičnim zakonom Kosova.
4. Sud donosi pismeno obrazloženu odluku u roku od trideset dana nakon dobijanja izveštaja od Probacione Službe. Ta odluka dostavlja se osuđenom licu, njegovom braniocu, Probacionoj službi i Javnom tužiocu.
5. Osuđeno lice može se žaliti na odluku u roku od osam dana od dana prijema iste.

POGLAVLJE V IZVRŠENJE USLOVNE KAZNE

Član 150

1. Kad sud izrekne uslovnu kaznu, on odmah Probacionoj službi šalje presudu i sve podatke koje poseduje radi izvršenja ove alternativne kazne.
2. Ako je osuđeno lice u pritvoru, sud takođe šalje odluku pritvorskoj instituciji u kojoj je privoren. Direktor pritvorske institucije otpušta osuđeno lice radi izvršenja alternativne kazne.

Član 151

1. Kad sud izrekne uslovnu kaznu i naloži ispunjenje neke obaveze prema odredbama Krivičnog Zakona Kosova, Probaciona služba nadgleda izvršenje te obaveze.
2. Ako osuđeno lice ne ispuni obavezu koju je naložio sud, Probaciona služba obaveštava sud nakon što je verifikovala činjenice i razloge za neispunjenje obaveze.
3. Probaciona Služba izveštava sud o uspešno završenom periodu verifikacije. Nakon prijema takvog izveštaja sud donosi odluku kojom se potvrđuje da je alternativna kazna odslužena.

POGLAVLJE VI IZVRŠENJE USLOVNE KAZNE SA NALOGOM ZA OBAVEZNO REHABILITACIONO LEČENJE

Član 152

1. Uslovna kazna sa nalogom za obavezno rehabilitaciono lečenje biva izvršena u zdravstvenoj ustanovi ili u drugoj odgovarajućoj ustanovi.

2. Kad sud izrekne uslovnu kaznu sa nalogom za obavezno rehabilitaciono lečenje, on odmah šalje presudu i sve podatke koje poseduje nadležnoj Probacionoj Službi i nadležnoj zdravstvenoj ustanovi ili odgovarajućoj ustanovi radi izvršenja te kazne.

3. Ako je osuđeno lice u pritvoru, sud takođe šalje odluku pritvorskoj instituciji u kojoj se lice nalazi. Direktor pritvorske institucije otpušta osuđeno lice radi izvršenja alternativne kazne.

Član 153

1. Nadležna zdravstvena ustanova ili odgovarajuća ustanova, u saradnji sa Probacionom Službom, određuju rehabilitacioni program lečenja za lice koje je pod uslovnom kaznom sa nalogom za obavezno rehabilitaciono lečenje. Probaciona Služba, u saradnji sa nadležnom zdravstvenom ustanovom ili drugom odgovarajućom ustanovom, nadgleda da li se to lice pridržava rehabilitacionom programu lečenja.

2. Svaka četiri meseca, Probaciona Služba šalje izveštaje sudu u vezi sa napretkom rehabilitacionog programa lečenja, a koji su zasnovani na informacijama dobijenim od nadležne zdravstvene ustanove ili druge odgovarajuće ustanove.

3. Nadležna zdravstvena ustanova ili druga odgovarajuća ustanova odmah obaveštava Probacionu Službu ako se osuđeno lice ne pridržava rehabilitacionog programa lečenja. Nepridržavanje rehabilitacionog programa od strane osuđenog lica procenjuje se od Probacione Službe i o tome se obaveštava sud.

4. Probaciona Služba obaveštava sud o uspešnom okončanju rehabilitacionog programa lečenja. Nakon prijema ovakvog izveštaja, sud donosi odluku u kojoj se potvrđuje da je alternativna kazna izdržana.

POGLAVLJE VII

IZVRŠENJE USLOVNE KAZNE SA NALOGOM ZA NADZOR OD STRANE PROBACIONE SLUŽBE

Član 154

1. Ako sud izrekne uslovnu kaznu sa nalogom za nadzor od strane Probacione službe prema odredbama Krivičnog zakona Kosova, on odmah šalje presudu i sve podatke koje poseduje nadležnoj Probacionoj službi radi izvršenja ove alternativne kazne.

2. Ako je osuđeno lice u pritvoru, sud takođe odluku šalje pritvorskoj instituciji u kojoj je to lice pritvoreno. Direktor pritvorske ustanove otpušta osuđeno lice radi izvršenja te alternativne kazne.

Član 155

1. Probaciona služba vrši nadzor nad izvršenjem uslovne kazne sa nalogom za nadzor koji ona sprovodi.

2. Ako osuđeno lice ne održava kontakt sa Probacionom službom, ista obaveštava sud nakon što utvrdi činjenice i razloge za neodržavanje kontakta.

Član 156

1. Kad sud izrekne uslovnu kaznu sa nalogom za nadzor od strane Probacione službe naloži izvršenje neke obaveze prema odredbama Krivičnog Zakona Kosova, Probaciona služba nadgleda izvršenje te obaveze.

2. Ako osuđeno lice ne ispuni obavezu koju je naložio sud Probaciona služba obaveštava sud nakon što utvrdi činjenice i razloge za neispunjenje takve obaveze.

Član 157

Probaciona služba obaveštava sud o uspešnom okončanju verifikacionog perioda. Nakon prijema ovakvog izveštaja, sud donosi odluku u kojoj potvrđuje da je alternativna kazna izdržana.

POGLAVLJE VIII
IZVRŠENJE USLOVNE KAZNE SA NALOGOM ZA DRUŠTVENO KORISTAN RAD

Član 158

1. Kad sud izrekne uslovnu kaznu sa nalogom za društveno koristan rad prema odredbama Krivičnog zakona Kosova, on odmah šalje presudu i sve podatke koje poseduje nadležnoj Probacionoj Službi radi izvršenja ove alternativne kazne.

2. Ako je osuđeno lice u pritvoru, sud takođe odluku šalje i pritvorskoj instituciji u kojoj je to lice pritvoreno. Direktor pritvorske institucije otpušta osuđeno lice radi izvršenja te alternativne kazne.

Član 159

1. Probaciona Služba za osuđeno lice izrađuje program za društveno koristan rad, u skladu sa odredbama Krivičnog zakona Kosova, zasnovan na njegovim sposobnostima, veštinama i radnim iskustvom.

2. Probaciona služba nadgleda izvršenje uslovne kazne sa nalogom za društveno koristan rad.

3. Probaciona služba u saradnji sa organizacijom u kojoj društveno koristan rad treba da bude izvršen donosi pravila o osiguranju u slučaju povrede na radnom mestu ili bolesti, opštem ponašanju na radnom mestu i ostalim relevantnim merama pre otpočinjanja društveno korisnog rada. Opšta pravila koja se donose za radno vreme, odmomore, nedeljne odmomore i bezbednost na radnom mestu bivaju primenjivana na izvršavanje društveno korisnog rada.

Član 160

1. Kad sud izrekne uslovnu kaznu sa nalogom za društveno koristan rad i naloži osuđenom licu da održava kontakt sa Probacionom Službom ili da izvrši jednu ili više obaveza predviđenih odredbama Krivičnog Zakona Kosova, Probaciona služba nadgleda održavanje kontakta ili izvršavanje obaveze.

2. Ako osuđeno lice ne održava kontakt sa Probacionom službom ili ne ispunjava obavezu koju je naložio sud, Probaciona služba obaveštava sud nakon što utvrdi činjenice i razloge za neodržavanje kontakta ili neispunjenje obaveze.

Član 161

1. Organizacija u kojoj treba da bude izvršen društveno koristan rad dužna je da odmah obavesti Probacionu službu ako osuđeno lice ne izvršava društveno koristan rad na zadovoljavajući način. Probaciona služba procenjuje nezadovoljavajuće izvršenje društveno korisnog rada i o tome izveštava sud.

2. U nezadovoljavajuće izvršavanje društveno korisnog rada spada kašnjenje na posao, neovlašćeno odsustvo sa posla, nepoštovanje propisa i pravilnika o radu.

Član 162

1. Ako osuđeno lice nije u stanju da izvršava društveno koristan rad zbog izmenjenih okolnosti, Probaciona Služba može da revidira program za društveno koristan rad.

2. Izvršenje naloga za društveno koristan rad koji je izrečen uz uslovnu kaznu može da bude odloženo ili obustavljeno zbog:

2.1. iznenadne bolesti osuđenog lica, zbog koje on mora da bude podvrgnut lečenju čime je sprečen da izvršava društveno koristan rad;

2.2. smrti člana porodice, zbog čega on mora da preuzme glavnu ulogu brige o drugim članovima porodice zbog čega je sprečen da izvršava društveno koristan rad; ili

2.3. svih drugih vanrednih okolnosti koje zahtevaju stalno prisustvo osuđenog lica iz humanitarnih razloga čime je ono sprečeno da izvršava društveno koristan rad.

3. Zahtev za odlaganje ili obustavu izvršenja naloga za društveno koristan rad izrečenog uz uslovnu kaznu može sudu da podnese osuđeno lice, branilac ili predstavnik Probacione Službe. Podnošenjem zahteva obustavlja obavezu obavljanja društveno korisnog rada dok sud ne donese odluku o zahtevu.

4. Tri (3) dana od prijema zahteva sud donosi odluku o odlaganju ili obustavljanju naloga za društveno koristan rad izrečenog uz uslovnu kaznu. Ako sud odobri odlaganje ili obustavu izvršenja naloga za društveno koristan rad, on u odluku određuje period odlaganja ili obustave.

5. Odlaganje ili obustava izvršenja naloga za društveno koristan rad izrečen uz uslovnu kaznu može da traje:

5.1. Sve do izlečenja bolesti, u slučajevima iz podstava 2.1 stava 2 ovog člana; i

5.2. Najviše do dvadeset (20) dana, u slučajevima iz podstavova 2.2. i d.3. stava 2 ovog člana.

6. Odlaganje ili obustava izvršenja naloga za društveno koristan rad izrečen uz uslovnu kaznu ne utiče na opoziv uslovne kazne.

Član 163

Probaciona Služba izveštava sud o uspešnom okončanju društveno korisnog rada. Nakon prijema ovakvog izveštaja, sud donosi odluku u kojoj navodi da je alternativna kazna odslužena.

POGLAVLJE IX IZVRŠENJE ZATVORSKE KAZNE U POLUSLOBODI

Član 164

1. Kad sud izrekne zatvorsku kaznu i naloži izvršenje kazne u poluslobodi, on odmah šalje presudu i sve podatke koje poseduje nadležnoj Probacionoj službi i popravnoj ustanovi radi izvršenja ove alternativne kazne.

2. Generalni Direktor Popravne službe određuje popravnu ustanovu gde će nalog za izdržavanje kazne u poluslobodi biti izvršen, imajući u vidu radno mesto i ostale obaveze i odogovornosti osuđenog lica kao i druge dejstvene faktore.

Član 165

1. Direktor popravne ustanove nadgleda osuđeno lice dok je on pritvoren, a nadležna Probaciona služba nadgleda osuđeno lice dok se on nalazi na poluslobodi.

2. Ako se suđeno lice ne vrati u popravnu ustanovu nakon izvršenja svojih obaveza, Direktor popravne ustanove obaveštava sud nakon što utvrdi činjenice i razloge nevraćanja u popravnu ustanovu.

3. Ako osuđeno lice ne ispuni svoje obaveze koje se odnose na rad, obrazovanje ili stručnu obuku, porodične obaveze ili obavezu lečenja ili rehabilitaciju, Probaciona služba o tome obaveštava sud nakon što utvrdi činjenice i razloge neispunjenja tih obaveza.

**ČETVRI DEO
IZVRŠENJE DOPUNSKIH KAZNI**

**POGLAVLJE X
LIŠAVANJE PRAVA UČESTVOVANJA NA IZBORIMA**

Član 166

1. Kad sud donese odluku da izvršioca krivičnog dela liši prava učestvovanja na izborima prema odredbama Krivičnog zakona Kosova, on odmah šalje presudu i sve podatke koje poseduje policijskoj stanici na teritoriji na kojoj osuđeno lice ima svoje prebivalište radi izvršenja dopunske kazne.
2. Administrativna jedinica policije dužna je da obavesti Centralnu izbornu komisiju Kosova i lokalnu izbornu komisiju u mestu u kojem osuđeno lice ima prebivalište da je osuđeno lice, pravosnažnom odlukom suda, lišeno prava učestvovanja na izborima.
3. Ako je osuđeno lice promenilo svoje prebivalište, ono obaveštava sud i policiju o svom novom prebivalištu. Policijska stanica na teritoriji gde je osuđeno lice imalo svoje ranije boravište dužna je da obavesti policijsku stanicu na teritoriji gde osuđeno lice ima svoje novo prebivalište.

**POGLAVLJE XI
ZABRANA VRŠENJA JAVNIH ADMINISTRATIVNIH FUNKCIJA ILI FUNKCIJA U JAVNOJ SLUŽBI**

Član 167

1. Kad sud donese odluku kojom izvršiocu krivičnog dela zabranjuje vršenje javne administrativne funkcije ili funkcije u javnoj službi, prema odredbama Krivičnog zakona Kosova, on odmah šalje presudu i sve podatke koje poseduje Ministarstvu javnih službi radi izvršenja te dopunske kazne.
2. Ako se osuđeno lice ne pridržava zabrane vršenja javnih administrativnih funkcija ili funkcija u javnoj službi, Ministarstvo javnih službi obaveštava sud o nepoštovanju zabrane.

**POGLAVLJE XII
ZABRANA VRŠENJA RADA U STRUCI, AKTIVNOSTI ILI DUŽNOSTI**

Član 168

Kad sud donese odluku kojom zabranjuje izvršiocu krivičnog dela vršenje rada u struci, nezavisne aktivnosti, rukovodeće ili administrativne dužnosti (Član 57 Krivičnog Zakona Kosova), on odmah šalje presudu i sve podatke koje poseduje javnom ili privatnom preduzeću u kojem je osuđeno lice bilo zaposleno, ovlašćenom organu za izdavanje dozvole za rad u struci ili aktivnosti, kao i Ministarstvu za Rad i socijalnu zaštitu radi izvršenja te dopunske kazne.

Član 169

1. Kad je preduslov za vršenje rada u struci, aktivnosti ili dužnosti posedovanje dozvole izdate od strane ovlašćenog organa, ova dopunska kazna biva izvršena povlačenjem dozvole ili zabranom izdavanja dozvole za vreme dok je dopunska kazna na snazi.
2. U ostalim slučajevima, Ministarstvo za rad i socijalnu zaštitu preduzima odgovarajuće mere da spreči osuđeno lice od vršenja rada u struci, aktivnosti ili dužnosti.
3. Javno ili privatno preduzeće, ovlašćeni organ ili Ministarstvo za rad i socijalnu zaštitu, obaveštavaju sud koji je izrekao dopunsku kaznu kad je takva kazna izvršena.

Član 170

Ako se osuđeno lice ne pridržava zabrane vršenja rada u struci, aktivnosti ili dužnosti, javno ili privatno preduzeće, ovlašćeni organ ili Ministarstvo za rad i socijalnu zaštitu obavješavaju sud o nepoštovanju zabrane.

POGLAVLJE XIII ZABRANA UPRAVLJANJA MOTORNIM VOZILIMA

Član 171

1. Kad sud donese odluku kojom zabranjuje izvršiocu krivičnog dela da upravlja motornim vozilom (Član 58 Krivičnog Zakona Kosova), on odmah šalje presudu i sve podatke koje poseduje nadležnom javnom organu ovlašćenom za izdavanje vozačkih dozvola na teritoriji na kojoj osuđeno lice ima svoje prebivalište radi izvršenja ove dopunske kazne.

2. Ako prebivalište osuđenog lica nije poznato, nadležni javni organ ovlašćen za izdavanje vozačkih dozvola na teritoriji na kojoj osuđeno lice ima svoje boravište dužan je da izvrši dopunsku kaznu.

3. Ako osuđeno lice nema prebivalište na Kosovu, presuda biva poslata nadležnom javnom organu ovlašćenom za izdavanje dozvola na teritoriji gde je krivično delo izvršeno.

Član 172

1. Nadležni javni organ ovlašćen za izdavanje vozačkih dozvola poziva osuđeno lice i izvršava ovu dopunsku kaznu pozivanjem osuđenog lica i upisivanjem u njegovu vozačku dozvolu da je nevažeća tokom izvršenja ove dopunske kazne za vrstu i određenu kategoriju motornih vozila.

2. Ako osuđeno lice ne poseduje vozačku dozvolu ili poseduje vozačku dozvolu koju je izdao strani organ, ova dopunska kazna biva izvršena upisivanjem kazne u registar nadležnog javnog organa ovlašćenog za izdavanje vozačkih dozvola. Nadležni javni organ registruje podatke osuđenog lica, izrečenu dopunsku kaznu i njeno trajanje.

3. Nakon završenog perioda izvršenja dopunske kazne, osuđeno lice može tražiti od nadležnog javnog organa izdavanje nove vozačke dozvole.

Član 173

Ako se osuđeno lice ne pridržava zabrane upravljanja motornim vozilom, nadležni javni organ ovlašćen za izdavanje vozačkih dozvola obavješava sud o nepoštovanju zabrane.

POGLAVLJE XIV ODUZIMANJE VOZAČKE DOZVOLE

Član 174

1. Kad sud donese odluku o oduzimanju vozačke dozvole izvršiocu prema odredbama Krivičnog zakona Kosova, on odmah šalje presudu i sve podatke koje poseduje policijskoj stanici na teritoriji na kojoj osuđeno lice ima svoje prebivalište radi izvršenja ove dopunske kazne.

2. Ako prebivalište osuđenog lica je nepoznato, policijska stanica na teritoriji na kojoj osuđeno lice ima svoje boravište izvršava dopunsku kaznu.

Član 175

1. Ako osuđeno lice poseduje vozačku dozvolu, policija poziva osuđeno lice i izvršava ovu dopunsku kaznu pozivanjem osuđenog lica i oduzimanjem vozačke dozvole za vreme trajanja kazne.
2. Ako osuđeno lice ne poseduje vozačku dozvolu, ova dopunska kazna biva izvršena upisivanjem kazne u registar administrativnog organa nadležnog za izdavanje vozačkih dozvola. Administrativni organ registruje podatke osuđenog lica, izrečenu dopunsku kaznu i njeno trajanje.
3. Izvršenje ove dopunske kazne počinje na dan oduzimanja vozačke dozvole ili registracije kazne u registar administrativnog organa nadležnog za izdavanje vozačkih dozvola.

POGLAVLJE XV ZAPLENA PREDMETA

Član 176

1. Dopunska kazna zaplene predmeta prema odredbama Krivičnog zakona Kosova, izvršava se od strane suda koji je izrekao ovu kaznu u prvom stepenu.
2. Sud odlučuje da li će zaplenjeni predmet da bude prodat ili dat javnom organu, muzeju kriminologije ili odgovarajućoj instituciji ili će se uništiti.
3. Prihodi od prodaje zaplenjenih predmeta uplaćuju se u Budžet Kosova.

POGLAVLJE XVI NALOG ZA OBJAVLJIVANJE PRESUDE

Član 177

Kad sud naloži objavljivanje presude prema odredbama Krivičnog zakona Kosova, on odmah šalje presudu, delimično ili u celosti, radi objavljivanja jednoj ili više novinskih kuća ili emitovanja na nekoj od radio ili televizijskih stanica.

POGLAVLJE XVII PROTERIVANJE STRANOG DRŽAVLJANA SA TERITORIJE KOSOVA

Član 178

Kad sud donese odluku o proterivanju stranca sa teritorije Kosova (Član 62 Krivičnog Zakona Kosova), on odmah šalje presudu i sve podatke koje poseduje policijskoj stanici na teritoriji na kojoj osuđeno lice ima svoje boravište radi izvršenja ove dopunske kazne.

PETI DEO IZVRŠENJE PRINUDNOG REHABILITACIONOG TRETMANA

POGLAVLJE XVIII IZVRŠENJE PRINUDNOG REHABILITACIONOG TRETMANA

Član 179

1. Mera prinudnog rehabilitacionog tretmana izvršilaca koji su zavisnici od droge ili alkohola izvršava se u zdravstvenoj ustanovi ili u drugoj odgovarajućoj ustanovi. Ako je mera izrečena kao dopunska zatvorskoj kazni, ona biva odslužena u popravnoj ustanovi za izvršenje kazne zatvora.

2. Sud odlučuje o zdravstvenoj ustanovi, popravnoj ustanovi ili o drugoj odgovarajućoj ustanovi u kojoj treba da se izvrši mera prinudnog tretmana.

3. Kad sud izrekne meru prinudnog rehabilitacionog tretmana, on odmah šalje odluku i sve podatke koje poseduje nadležnoj Probacionoj Službi i nadležnoj zdravstvenoj ustanovi, popravnoj ustanovi ili odgovarajućoj ustanovi radi izvršenja ove mere.

4. Ako je osuđeno lice u pritvoru, sud šalje odluku i pritvorskoj instituciji u kojoj se nalazi osuđeno lice. Direktor pritvorske institucije otpušta osuđeno lice radi izvršenja ove mere.

Član 180

1. Nadležna zdravstvena ustanova, popravna ustanova ili odgovarajuća ustanova, u saradnji sa Probacionom Službom, određuje program rehabilitacionog tretmana za lice koje podleže meri prinudnog rehabilitacionog tretmana. Probaciona Služba nadgleda pridržavanje tog lica programu rehabilitacije, u saradnji sa nadležnom zdravstvenom ustanovom, popravnom ustanovom ili odgovarajućom ustanovom.

2. Svaka dva meseca Probaciona Služba šalje izveštaj sudu o napredovanju programa rehabilitacionog tretmana na osnovu informacija koje obezbeđuje nadležna zdravstvena ustanova, popravna ustanova ili druga odgovarajuća ustanova.

3. Nadležna zdravstvena ustanova, popravna ustanova ili odgovarajuća ustanova odmah izveštava Probacionu službu ako se osuđeno lice ne pridržava programa rehabilitacionog tretmana. Nepridržavanje osuđenog lica programa rehabilitacionog tretmana procenjuje Probaciona Služba i o tome izveštava sud.

4. O uspešnom okončanju programa rehabilitacionog tretmana Probaciona Služba izveštava sud. Nakon prijema tog izveštaja sud donosi odluku kojom potvrđuje da je mera odslužena.

IZVRŠENJE MERE OBAVEZNOG PSIHIJATRIJKOG TRETMANA ZADRŽAVANJEM

Član 181

1. Mere obaveznog psihijatrijskog tretmana zadržavanjem se primenjuju u institucijama zdravstvenog starateljstva ili u drugoj posebnoj instituciji koja se nalazi u mestu stalnog boravka ili stanovanja optuženog, ili ako se ta institucija ne nalazi na tom mestu, u najbližoj instituciji sa mestom gde optuženi ima stalno mesto boravka ili stanovanja ili u mestu gde je sprovedena krivična procedura.

2. Sud odlučuje o instituciji zdravstvenog starateljstva ili o drugoj dotičnoj instituciji gde će se izvršiti mera obaveznog psihijatrijskog tretmana. Prilikom smeštaja u instituciju zdravstvenog starateljstva, sud uzima u obzir opasnost koju optuženi predstavlja za svoju sredinu, za stalno mesto boravka ili stanovanja kao i njegove potrebe za tretmanom.

3. Kada sud odredi meru obaveznog psihijatrijskog tretmana sa zadržkom, odmah dostavlja presudu sa svim raspoloživim podacima nadležnoj korektivnoj službi i instituciji zdravstvenog starateljstva, korektivnoj instituciji ili dotičnoj instituciji za izvršavanje ove mere.

4. U slučaju da je izrečena mera određena zajedno sa zatvorskom kaznom, izvršilac krivičnog dela prvo se šalje u instituciju zdravstvenog starateljstva na tretman.

Član 182

1. U slučaju da lice prema kome je određena mera obaveznog psihijatrijskog tretmana, sa zadržkom se nalazi na slobodi, sud naređuje njegov transfer u instituciju zdravstvenog starateljstva ili naređuje izdavanje pisma uvrštenja, ali ako se lice nalazi u pritvoru, osoblje Popravne službe Kosova upućuje ga u instituciju zdravstvenog nege.

2. Lice kome je izrečena ova mera premešta se u instituciju zdravstvenog nege, u pratnji zdravstvenih radnika za zbrinjavanje obolelih lica.

3. Lice prema kome se izvrši ova mera, ima jednaka prava i obaveze kao i lice koje odsluži zatvorsku kaznu, ako potrebe njegovog tretmana ne zahtevaju drugačije.

4. Na predlog institucije zdravstvene brige gde se izvršava ova mera, sud u toku trajanja mere može odlučiti o transferu lica od jedne zdravstvene institucije u drugu.

5. Sud koji je odredio prvostepenu meru, monitoriše zakonitost sprovođenja iste. Javni organ nadležan za zdravstvo monitoriše profesionalnu sposobnost tretmana koja se pruža u toku izvršenja mere.

Član 183

1. Institucija zdravstvene brige dostavlja sudu koji je odredio meru na prvom stepenu Izveštaj o zdravstvenom stanju i uspehu tretmana lica prema kome se vrši ta mera, najmanje jednom u šest (6) meseci, ali i češće na zahtev suda.

2. Kad institucija zdravstvene brige ili odgovorni lekar za mentalno zdravlje konstatuje da više nema potrebe za tretmanom ili da zadržava počinioca krivičnog dela u instituciju zdravstvene brige, odmah informiše sud koji je odredio prvostepenu meru.

3. Svakih šest (6) meseci, sud koji je odredio prvostepenu meru, razmatra potrebu nastavka mere nakon razmatranja u zdravstvenoj instituciji i mišljenja nezavisnog stručnjaka, koji nije zaposlen u instituciji zdravstvene brige gde se izvršava izrečena mera.

4. Po službenoj dužnosti ili na predlog optuženog branitelji instituciji zdravstvene brige ili organa starateljstva, koji je nadležan na osnovu privremenog ili stalnog boravka lica u vreme kada je naredba postala pravosnažna, kojom je izrečena mera, sud koji je u prvostepenom izricanju te mere ako konstatuje da nije više potrebno da izvršilac krivičnog dela bude tretiran ili zadržan u toj instituciji, obustavlja je. Kad se obustavlja mera, sud može da odredi meru obaveznog tretmana na slobodi, ako postoje razlozi za izricanje takve mere.

5. Presuda na osnovu ovog stava se donosi odmah nakon saslušanja javnog tužioca, branioca i počinioca krivičnog dela ako njegovo stanje to dozvoljava i nakon razmatranja mišljenja eksperta.

6. Kad sud obustavlja izrečenu meru, informiše institucije zdravstvene brige i oslobađa lice prema kome je izrečena ova mera odmah nakon donošenja odluke.

Član 184

1. Nakon što se lice oslobađa iz institucije zdravstvene brige, nadležni organ starateljstva je odgovoran za lice prema kome je izvršena mera za pružanje pomoći nakon oslobađanja iz institucije zdravstvene brige.

2. U slučaju da je počinilac izvršio krivično delo u smanjenoj uračunljivosti, oslobađa se od institucije zdravstvene brige, i u slučaju da je u instituciji zdravstvene brige proveo kraće vreme od vremena trajanja izrečene zatvorske kazne, sud razmatra uslovno oslobađanje tog lica.

3. U slučaju da sud za uslovno oslobađanje, posebno uzme u obzir uspeh tretmana osuđenog lica, njegovo zdravstveno stanje, vreme provedeno u instituciji zdravstvene brige kao i preostali deo zatvorske kazne.

4. Ako sud odluči za uslovno oslobađanje, isto tako može da izriče obavezni psihijatrijski tretman na slobodi ako postoje razlozi za izricanje takve mere.

5. Ako sud odluči da osuđeno lice izdržava preostali deo zatvorske kazne, osoblje Popravne službe Kosova prati ga do popravne institucije na izdržavanje kazne.

IZVRŠENJE MERE OBAVEZNOG PSIHIJATRIJSKOG TRETMANA NA SLOBODI

Član 185

1. Mera obaveznog psihijatrijskog tretmana na slobodi se izvršava u instituciji zdravstvene brige određene od suda koji je to odredio prvostepenom presudom.
2. Sud informiše institucije zdravstvene brige o datumu da je određenom licu izrečena mera i mora se prijaviti za tretman.
3. Lice kome je izrečena ta mera je obavezno da se javi instituciji za zdravstvenu brigu za tretman na određeno vreme koje sud određuje.

Član 186

1. Institucija zdravstvene brige dostavlja sudu koji je presudio u prvom stepenu Izveštaj o zdravstvenom stanju i uspehu tretmana lica prema kome se izvršava ta mera, najmanje jedan put u 6 meseci, ali i češće na zahtev suda.
2. Kada institucija zdravstvene brige oceni da više nije potreban tretman za počinioca krivičnog dela, odmah informiše sud koji je izrekao tu meru u prvom stepenu.
3. Sud koji je odredio prvostepenu meru, po službenoj dužnosti ili na predlog optuženog, branitelja, institucije zdravstvene brige ili nadležnog organa starateljstva, obustavlja meru ako zaključi da nije više potrebna za tretman počinioca krivičnog dela.
4. Odluka o obustavljanju mere se donosi nakon saslušanja javnog tužioca, branioca i počinioca krivičnog dela, ako to dozvoljava njegovo stanje i nakon razmatranja mišljenja eksperta.

Član 187

1. Institucija zdravstvene brige odmah informiše sud koji je presudio u prvom stepenu, kad izvršilac nije podvrgavan tretmanu na slobodi, ako je isti arbitrarno prekidao tretman ili je mišljenja da je isti bio neuspešan.
2. Sud, po službenoj dužnosti ili na predlog institucije zdravstvene brige, u kojoj se tretira ili se treba tretirati, može da odredi meru obaveznog psihijatrijskog tretmana sa zadržkom ako:
  - 2.1. počinitelj krivičnog dela nije podvrgavan tretmanu na slobodi, ako je samovoljno prekinuo tretman ili kada se tretman smatra neuspešnim od strane institucije zdravstvene brige; i
  - 2.2. postoje razlozi za određivanje takve mere.
3. Odluka o određivanju mere psihijatrijskog tretmana se donosi nakon saslušanja javnog tužioca, odbrane i počinioca krivičnog dela, ako to dozvoljava njegovo stanje i nakon razmatranja mišljenja nezavisnog eksperta, koji nije zaposlen u instituciju zdravstvene brige, gde se izvršava ta mera.
4. Kada lice nema potrebe za tretman institucije zdravstvene brige, nadležni organ starateljstva je odgovoran za lice prema kome je izvršena ta mera za pružanje pomoći nakon prestanka obaveznog tretmana na slobodi.

**POGLAVLJE XIX
IZVRŠENJE ZATVORSKE KAZNE ZA PREKRŠAJ**

**Član 188
Sprovođenje odredbi ovog zakona**

Zatvorska kazna izrečena za prekršaj ili kojom je zamenjena izrečena novčana kazna izvršava se prema odredbama ovog Zakona, ako posebnim zakonom nije predviđeno drugačije.

**Član 189
Smeštanje osuđenih lica u popravne ustanove**

1. Lice kažnjeno zatvorom za prekršaj izdržava kaznu u popravnoj ustanovi, odvojeno od pritvorenih lica.
2. Žene kažnjene zatvorom za prekršaje izdržavaju kaznu u popravnoj ustanovi za žene, odvojeno od pritvorenih žena.
3. Kažnjeni maloletnici zatvorom za prekršaje izdržavaju kaznu odvojeno od punoletnika.

**Član 190
Nadležnosti za slanje osuđenih lica za izdržavanje zatvorske kazne za prekršaje**

1. Opštinski sud za prekršaje u mestu u kojem osuđeno lice ima prebivalište ili boravište u vreme kada odluka za izricanje kazne dobije pravosnažnu formu, je nadležan za slanje osuđenog lica za izdržavanje zatvorske kazne za prekršaj.
2. Kada se prebivalište ili boravište osuđenog lica ne zna, nadležan za slanje osuđenog lica za izdržavanje zatvorske kazne, je Opštinski sud za prekršaje koji je doneo konačnu odluku.
3. Ako u proceduri za prekršaje je odlučeno da se zatvorska kazna izvrši odmah, bez obzira na žalbu, slanje osuđenog lica za izdržavanje kazne vrši Opštinski sud za prekršaje koji je doneo prvostepenu odluku.

Član 191

Ako opštinski sud za prekršaje, koji je izrekao zatvorsku kaznu ili je zamenio novčanu kaznu zatvorskom kaznom, nije nadležan za izvršenje, on je obavezan da odluku za izvršavanje dostavi nadležnom opštinskom sudu za prekršaje, u vremenskom roku ne dužem od tri (3) dana, nakon što je odluka dobila postojeću formu.

Član 192

1. Opštinski sud za prekršaje izdaje pismeni nalog osuđenom licu da se određenog dana javi popravnoj ustanovi na izdržavanje kazne zatvora za prekršaj.
2. Vremenski period od prijema naloga do dana za javljanje ne sme da bude kraći od osam (8) dana niti duži od petnaest (15) dana.
3. Nadležni sud za prekršaje obaveštava popravnu ustanovu o datumu kada osuđeno lice mora da se javi u ustanovu i dostavlja konačnu odluku zajedno sa ličnim podacima o osuđenom licu prikupljenim tokom prekršajne procedure.

**Član 193
Početak izdržavanja kazne zatvora za prekršaj**

1. Popravna ustanova obaveštava nadležni sud da li se osuđeno lice javilo na izdržavanje kazne.
2. Početak izdržavanja kazne računa se od dana kada se osuđeno lice javilo popravnoj ustanovi.

Član 194

1. Ako osuđeno lice koje je uredno pozvano se ne javi u popravnu ustanovu, nadležni sud za prekršaj naređuje da se on prinudno privede, a ako se osuđeno lice skriva ili je u bekstvu, sud naređuje raspisivanje poternice.
2. U slučajevima iz stava 1 ovog člana početak izvršenja zatvorske kazne za prekršaj računa se od dana kada je osuđeno lice lišeno slobode, dok troškove transporta plaća osuđeno lice.

Član 195

Odlaganje izvršenja kazne zatvora za prekršaj

1. Izvršenje zatvorske kazne za prekršaj se može odložiti za iste razloge za koje se može odložiti i izvršenje zatvorske kazne i dugotrajne zatvorske kazne izrečene za krivično delo.
2. Odlaganje početka izdržavanja zatvorske kazne za prekršaj iz stava 1 ovog člana ne može biti duže od šesdeset (60) dana.

Član 196

Postupak za odlaganje izvršenja zatvorske kazne za prekršaj

1. Osuđeno lice podnosi zahtev za odlaganje izvršenja zatvorske kazne za prekršaj u okviru tri (3) dana od primanja naredbe za izdržavanje kazne.
2. Zahtev za odlaganje izvršenja zatvorske kazne za prekršaj se podnosi sudiji nadležnog opštinskog suda za prekršaj.
3. Predsednik nadležnog opštinskog suda za prekršaj odlučuje u vezi zahteva za odlaganje izvršenja kazne u roku od tri dana od dana primanja zahteva.
4. Predsednik nadležnog opštinskog suda za prekršaj odbacuje zahtev za odlaganje izvršenja kazne, ako nije podnesen u predviđenom vremenskom roku i ako je predstavljen od neovlašćenog lica ili ako u njemu nisu priloženi dokazi koji utvrđuju to, u okviru predviđenog vremenskog roka.

Član 197

1. Osuđeno lice može da uloži žalbu na prvostepeno rešenje kojim se odbija zahtev za odlaganje početka izvršenja zatvorske kazne, osuđeno lice može podneti zahtev predsedniku Višeg suda za prekršaje, u roku od tri dana od dana primanja rešenja.
2. Predsednik višeg suda za prekršaje odlučuje u vezi žalbe u roku od tri (3) dana od njenog prijema.

Član 198

1. Zahtev za odlaganje izvršenja obustavlja izvršenje kazne, dok se ne donese konačna odluka u vezi zahteva.
2. Predsednik opštinskog nadležnog suda za prekršaje, koji nakon podnošenja drugog zahteva ustanovi da pravo na žalbu je zloupotrebjeno, odlučuje da žalba ne odloži izvršenje kazne.

Član 199

1. Predsednik Opštinskog nadležnog suda za prekršaje opoziva odlaganje izvršenja kazne, ako se kasnije ustanovi da razlozi za odobrenje odlaganja nisu postojali ili su prestali da postoje, ili ako kažnjeno lice je iskoristilo odlaganje za ostale namere, a ne za one za koje mu je dozvoljeno.
2. Osuđeno lice ima pravo žalbe protiv rešenja o opozivu ili prekidu odlaganja izvršenja kazne u istim uslovima, kao i protiv rešenja na osnovu kojeg je odlučeno u vezi zahteva za odlaganje.
3. Žalba odlaže izvršenje rešenja.

Član 200

1. Uz zahtev osuđenog lica za prekršaj, izuzetno u opravdanim slučajevima, se može dozvoliti prekid izdržavanja zatvorske kazne za prekršaj, ali ne više od deset (10) dana. U vanrednim slučajevima u cilju lečenja, prekid se može nastaviti dok traje lečenje.

2. Vreme dozvoljenog prekida se ne računa u vreme izdržavanja kazne.

Član 201

Shodna primena odredaba o uslovnom oslobađanju i oslobađanju osuđenih

1. Odredbe ovog Zakona koje se referišu uslovnom oslobađanju i oslobađanju osuđenih lica pimenjuju se shodno i prema licima osuđenim za prekršaj.

IZVRŠENJE NOVČANE KAZNE I ZAŠTITNIH MERA IZREČENIH ZA PREKRŠAJ

Član 202

Odredbe ovog zakona se referišu izvršenju novčane kazne i dodatnih kazni izrečenih za krivično delo i sprovode se i za izvršenje novčane kazne i zaštitnih mera izrečenih za prekršaj, ako posebnim zakonom nije predviđeno drugačije.

ŠESTI DEO KOSOVSKA POPRAVNA I PROBACIONA SLUŽBA

POGLAVLJE XX POPRAVNA SLUŽBA KOSOVA

Član 203

Aktivnosti Popravne službe Kosova

1. Popravna služba Kosova je stučna služba, uniformisana sa činovima i delimično naoružana zavisno od specifičnosti posla, odgovorna i samostalna za:

1.1. organizovanje, sprovođenje i nadgledanje izvršenja kazne zatvora i dugotrajne zatvorske kazne;

1.2. organizovanje, sprovođenje i nadzor kazne zatvora za maloletnike i vaspitnih mera, osim ako je drugačije predviđeno Zakonom o pravima za maloletnike; i

1.3. organizovanje programa koji doprinose rehabilitaciji, pripremi za otpuštanje i dugoročni nadzor lica osuđenih na kazne zatvora ili dugotrajne zatvorske kazne.

2. Popravna Služba Kosova vodi jedinstvenu evidenciju o licima nad kojima se izvršavaju institucionalne kazne.

3. Popravna Služba Kosova ima svoju identifikacionu oznaku i sedište u Prištini.

ORGANIZOVANJE POPRAVNE SLUŽBE KOSOVA

Član 204

Vrste popravnih ustanova

1. Vrste popravnih ustanova su:

1.1. zatvori za izvršenje kazni zatvora i dugotrajne zatvorske kazne;

- 1.2. centri za pritvor, za izvršenje pritvora i izvršenje kazni zatvora do tri (3) meseca;
- 1.3. zatvori za žene, za izvršenje kazni zatvora, dugotrajnu zatvorsku kaznu i kazni zatvora za maloletnike izrečene ženama.
- 1.4. zatvori za maloletnike, za izvršenje zatvorskih kazni izrečenih maloletnicima;
- 1.5. vaspitno-popravne ustanove, za izvršenje vaspitnih mera upućivanja maloletnog izvršioca u vaspitno-popravnu ustanovu;
- 1.6. zatvorske bolnice i ambulante, za lečenje zatvorenika u pritvoru i osuđenih lica.

Član 205

Tipovi popravnih ustanova

1. Prema nivou bezbednosti i načinu tretmana osuđenih lica, popravne ustanove mogu da budu zatvorenog, poluotvorenog i otvorenog tipa.
2. U zatvorenim popravnim ustanovama postoje elementi fizičkog i materijalnog obezbeđenja kao što su naoružani stražari, okolni zidovi i žičane ograde, tehnički uređaji i ostale bezbedonosne mere koje sprečavaju bekstvo osuđenih lica. U okviru zatvorenog tipa spada i zatvor visoke bezbednosti za izvršavanje kazne zatvora nad licima klasifikovanim kao veoma opasna, nad pritvorenim licima klasifikovanim sa veoma visokom opasnošću i onih osuđenih sa dugotrajne zatvorske kazne.
3. Popravne ustanove poluotvorenog tipa nemaju elemente fizičke bezbednosti u vidu nadzora kretanja i rada osuđenog lica, ali imaju elemente materialne sigurnosti koji sprečavaju begstvo osuđenih lica.
4. Popravne ustanove otvorenog tipa nemaju elemente fizičke i materialne sigurnosti koji sprečavaju begstvo osuđenih lica. Ponašanje prema osuđenim licima zasniva se na njihovoj samodisciplini i ličnoj odgovornosti, a osoblje popravne ustanove nadzire kretanje i rad osuđenih lica.
5. U popravnim ustanovama zatvorenog tipa izdržava se najmanje jedna trećina (1/3) dugotrajne zatvorske kazne

Član 206

U okviru popravnih ustanova mogu da postoje otvorene, poluotvorene i zatvorene jedinice.

Član 207

Osnivanje popravnih ustanova

Na predlog Ministarstva pravde i usvajanjem u Vladi, Ministarstvo donosi podzakonska akta za osnivanje popravnih ustanova i klasifikaciju vrsta popravnih ustanova.

Član 208

Generalni direktor Popravne službe Kosova

1. Izbor Generalnog Direktora Popravne Službe Kosova, vrši Ministar Pravde na osnovu otvorenog konkursa nakon preporuke stručne ocenjivačke komisije.
2. Generalni Direktor Popravne Službe Kosova rukovodi, upravlja i kontroliše Popravnu Službu Kosova i sva pitanja vezana za Popravnu Službu Kosova.
3. Generalni Direktor Popravne Službe Kosova bira se za petogodišnji (5) vremenski period uz mogućnost reizbora.
4. Generalni Direktor Popravne Službe Kosova za svoj rad neporedno je odgovoran Ministru Pravde.
5. Ministar Pravde može suspendovati ili i razrešiti Generalnog Direktora zbog zakonskih povreda ili zbog neefikasnosti u radu.

6. Odluka ministra je konačna.

Član 209

Uslovi za izbor Generalnog Direktora Popravne Službe Kosova

1. Dužnost Generalnog Direktora Popravne Službe Kosova može vršiti lice (kandidat) koji ispunjuje sledeće uslove:

- 1.1. da je državljanin Republike Kosovo;
- 1.2. da ima univezitetsko obrazovanje;
- 1.3. da ima sedam (7) godina stručnog radnog iskustava od koji najmanje pet (5) godina u menadžiranju;
- 1.4. da ne bude član neke političke partije;
- 1.5. da ima moralnu i profesionalnu reputaciju i da nije kažnjavan za krivično delo.

Član 210

Glavni zamenici direktora

1. Izbor troje (3) glavnih zamenika direktora vrši se u skladu sa članom 208 ovog zakona.
2. Glavni zamenici direktora Popravne Službe Kosova, biraju se za petogodišnji (5) vremenski period uz mogućnost nastavka.
3. Ministar Pravde samoinicijativno ili na predlog Generalnog Direktora Popravne Službe razrešava glavne zamenike direktora zbog zakonskih povreda ili neefikasnosti u radu.
4. Dužnost zamenika direktora Popravne Službe može da vrši lice (kandidat) koji ispunjuje sledeće uslove:

- 4.1. da je državljanin Republike Kosovo;
- 4.2. da ima univezitetsko obrazovanje;
- 4.3. da ima pet (5) godina stručnog radnog iskustava od kojih najmanje tri (3) godine u menadžiranju;
- 4.4. da ne bude član neke političke partije;
- 4.5. da ima moralnu i profesionalnu reputaciju i da nije kažnjavan za krivično delo.

Član 211

Direktori popravnih ustanova

1. Generalni Direktor Popravne Službe bira direktore Popravnih Ustanova Kosova, na osnovu otvorenog konkursa nakon preporuke stručne ocenjivačke komisije.
2. Direktori Popravnih Ustanova Kosova biraju se u skladu sa odredbama o zamenicima generalnog direktora Popravne službe.
3. Direktori Popravnih Ustanova Kosova biraju se za petogodišnji (5) vremenski period uz mogućnost nastavka.
4. Generalni Direktor Popravne Službe može suspendovati ili razrešiti direktore Popravnih ustanova zbog zakonskih povreda ili neefikasnosti u radu.

5. Protiv odluke o suspendovanju ili razrešenju Direktori Popravnih Ustanova imaju pravo na žalbu kod Komisije za žalbe Popravne Službe Kosova.
6. Uložena žalba ne odlaže izvršenje odluke.
7. Odluka Komisije za žalbe predviđena u stavu 5 ovog člana je konačna.

Član 212 Osoblje Popravne službe

1. Civilno osoblje Popravne Službe Kosova čine civilni službenici u skladu sa važećim Zkonom o Civilnoj Službi Kosova.
2. Osoblje Popravne Ustanove bira i rezrešava Popravna Služaba Kosova na osnovu otvorenog konkursa i u skladu sa podzakonskim aktima kojima se utvrđuju kvalifikacije za izbor, avansiranje i premeštaj osoblja popravne ustanove.
3. Podzakonske akte predviđene u stavu 2 ovog Člana izrađuje Popravna Služba Kosova i usvaja Ministar Pravde.
4. Popravna Služba Kosova vrši izradu standarda, Kodeks Stručne Etike ponašanja i Disciplinski kodeks za aspitno osoblje Popravne Službe Kosova, i podnosi na usvanje Ministru Pravde.

Član 213 Disciplinska Komisija

1. Generalni Direktor Popravne Službe formira Disciplinsku Komisiju za vaspitno osoblje koja je satavljena od tri (3) člana sa trogodišnjim madatom.
2. Disciplinski postupak se inicira u svim slučajevima kada postoji opravdana sumnja da je neko od zaposlenih iz redova popravnog osoblja povredio zakonske odredbe ili Kodeks profesionalne etike.
3. Disciplinska Komisija odlučuje na sednici saslušanja o osnovanosti obezbeđenih dokaza od strane Popravne Službe i saslušanja povredioca.
4. U svom radu Disciplinska komisija je ezavisna i nepristrasna.

Član 214 Disciplinske mere

1. Komisija može da izrekne sledeće disciplinske mere:
  - 1.1. ukor;
  - 1.2. ukor uz pismenu opomenu;
  - 1.3. umanjivanje ličnog dohotka do trideset odsto (30%), imajući u vidu prirodu povrede;
  - 1.4. premeštaj u drugu popravnu ustanovu do šest (6) meseci;
  - 1.5. degradiranje položaja;
  - 1.6. prekid radnog odnosa.
2. Komisija izriče sankciju u skladu sa stepenom disciplinske odgovornosti i posledicama povrede.
3. Protiv odluke Disciplinske komisije, nezadovoljna strana ima pravo žalbe u roku od osam (8) dana, od dana prijema odluke. Žalba se ulaže Komisiji za žalbe pri Popravnoj službi.
4. Uložena žalba ne odlaže izvršenje odluke.

5. Odluka Komisije za žalbe predviđene u stavu 3 ovog člana, je konačna.
6. Komisija za Žalbe je sastavljena od tri (3) člana izabrana iz redova osoblja Popravne službe sa trogodišnjim (3) madatom uz mogućnost reizbora.
7. Vaspitnom osoblju Popravne službe zbog opasnosti, značaja, kao i posebnih uslova rada, svakih dvanaest (12) radnih meseci uračunava se kao šesnaest (16) meseci staža osiguranja, a u obračun plata obezbeđuje se povećanje prihoda.
8. Kategorizacija osoblja, kojem će se ostvariti beneficije predviđene u stavu 7 ovog Člana, uređuju se posebnim podzakonskim aktom koji donosi Ministar pravde.

Član 215 **Javnost u radu Popravne službe Kosova**

1. Popravna Služba putem objavljivanja i organizacionih politika Popravne službe Kosova senzibilizuje šire javno mnjenje o radu i delatnosti Popravne službe Kosova.
2. Generalni Direktor Popravne službe određuje podparola Popravne službe Kosova.
3. Sve informacije u vezi osuđenih i ritvorenih lica su konfidencialne i ne otkrivaju se i obznanjaju javnosti ili medijima.
4. Izuzetno iz stava 3 ovog Člana, Ministarstvo Pravde može obelodaniti konfidencialne informacije za medije ili druge grupe javnog informisanja ako je pružanje tih informacija u skladu sa opštim društvenim interesom. Takve konfidencialne informacije ne razotkrivaju se ukoliko njihovo razotkrivanje predstavlja opasnost za opšti red i bezbednost Popravnih institucija ili ako pružanje takvih informacija može oštetiti svrhu kazne.
5. Osuđena lica ne intervjuju se od strane medija, lokalnih javnih grupa ili drugih lica bez prethodne saglasnosti.
6. Ministar Pravde donosi podzakonski akt o tajnosti informacija, njihovom pružanju i razotkrivanju o upustvima za medije.
7. Odredbe ovog člana ne uskraćuju ovlašćenja koja imaju Ombudsman Kosova, sudije i drugi zvaničnici Pravde na osnovu važećeg Zakona o pristupu u službenim dokumentima i Zakona o zaštiti ličnih podataka.
8. Ministar Pravde može dozvoliti pristup organizacijama koje se bave zaštitom ljudskih prava u skladu sa unutrašnjim pravilima Popravnih Ustanova.

Član 216

Generalni Direktor Popravne službe ovlašćen je za odobravanje obilaska od strane lica ili grupa Popravnih Ustanova

POGLAVLJE XXI **SLUŽBA ZA IZVRŠENJE ALTERNATIVNIH KAZNI I SOCIJALNU REINTEGRACIJU OSUĐENIH LICA**

Član 217

1. Služba za izvršenje alternativnih kazni i socijalnu reintegraciju osuđenih lica (Probaciona Služba) nalazi se pod rukovodstvo i odgovornošću Ministarstva Pravde. Probacionom Službom rukovodi Glavni Direktor.
2. Generalni Direktor i glavni zamenik direktora Probacione Službe, biraju se po otvorenom konkursu od strane Ministarstva Pravde u skladu sa Zakonom o Civilnoj Službi.

Probaciona Služba ima regionalne Direktorate koji se rukovode od regionalnih direktora.

4. Probaciona Služba ima svoju identifikacionu oznaku.
5. Probaciona Služba je odgovora za:
  - 5.1. pripremanje socijalnih anketa i predkaznene izveštaje za izvršioce krivičnih dela;
  - 5.2. nadgledanje i pružanje pomoći osuđenim licima koja su na izdržavanju alternativnih kazni;
  - 5.3. nadgledanje i pružanje pomoći izvršiocima zavisnim od droge ili alkohola na osnovu obaveznog rehabilitacionog lečenja koji se nalaze na slobodi;
  - 5.4. nadgledanje i pružanje pomoći osuđenim licima koja su uslovno otpuštena;
  - 5.5. usmeravanje i podršku osuđenim licima nakon izdržavanja kazne, i
  - 5.6. bilo koji drugi zadatak određen od strane Ministarstva Pravde.
  - 5.7. Probaciona Služba donosi Interni Pravilnik o načinu njenog funkcionisanja.

Član 218

1. Osoblju Probacione Službe zbog opasnosti, značaja, kao i posebnih uslova rada, svakih dvanest (12) radnih meseci uračunava se kao šesnaest (16) osiguranih meseci staža, a u obračun plata obezbeđuje se povećanje prihoda.
2. Kategorizacija osoblja, kojem će se ostvariti beneficije predviđene u stavu 1 ovog Člana, uređuju se posebnim podzakonskim aktom koji donosi Ministarstvo Pravde.

POGLAVLJE XXII INSPEKTORAT MINISTARSTVA PRAVDE

Član 219 Unutrašnja inspekcija popravnih institucija

1. Ministarstvo Pravde osniva Inspektorat o inspekciji rada Popravne službe Kosova koji deluje pri Ministarstvu pravde.
2. Izbor i razrešenje Glavnog Inspektora i inspektora vrši se u skladu sa propisima Zakona o Civilnoj Službi.
3. Aktivnosti inspekcije prema ovom zakonu i podzakonskim aktima donetim za njeno primenjivanje vrši Ministarstvo preko inspektora.
4. Za Glavnog Inspektora može se izabrati lice sa univerzitetskim obrazovanjem i koje ima najmanje pet (5) godina relevantnog radnog iskustva.
5. Za Inspektora se može izabrati lice sa univerzitetskim obrazovanjem i koje ima najmanje tri (3) godine relevantnog radnog iskustva.

Član 220 Prava i dužnosti inspektora

1. Inspektor vrši nadzor sprovođenja odredbi ovog zakona, podzakonskih akata donetim za njegovu primenu i ima ovlašćenje:
  - 1.1. da uđe u svako doba i bez najave u svim prostorijama i lokalima Popravne Službe u cilju vršenja inspekcije;

- 1.2. da naloži da se konstatovani propusti i mane otklone u roku koji on odredi;
  - 1.3. da proveri svaki slučaj posebno uvek kada se sumnja o zakonskim povredama. Inspektor pokreće postupak bilo po službenoj dužnosti li na inicijativi zainteresovanog lica;
  - 1.4. Da preporuči odgovornim subjektima preduzimanje disciplinskih mera u skladu sa hierarkiskom strukturom.
2. Subjektu kojem je naloženo otklanjanje mana i nepravilnosti prema stavu 1, podstavu 1.1. ovog člana dužan je da nakon otklanjanja mana i nepravilnosti obavesti inspektora u roku određenom od strane inspektora koji ne može da bude duži od 8 dana.
3. Inspektor je dužan da:
- 3.1. sastavi zapisnik u vezi izvršenja inspekciskog nadzora.
  - 3.2. čuva kao tajnu sve podatke za koje se obavesti tokom vršenja inspekciskih poslova, a koji se unutrašnjim aktima smatraju konfidencijalnim. Razotkrivanje ovih informacija vrši se samo pred autoritetima određenim Zakonom.
  - 3.3. izradi redovne izveštaje za Permanentnog sekretara i najmanje tromesečno (3) za Ministarstvo Pravde u vezi njegovog nalaza.

Član 221 Samostalnost i nepristrasnost

1. Inspektori su u vršenju svoje dužnosti samostalni i nepristrasni od bilo kojeg uplitanja koje može uticati na direktan ili indirektan način.
2. Inspektori treba da obavljaju svoju dužnost potpuno profesionalno i odgovorno i bez bilo kakvog uplitanja koje može uticati na njihovo pravilno presuđivanje ili rezultat kontrolisanja.

Član 222

1. Takođe putem inspekcije vrši se godišnje ocenjivanje svake Popravne Institucije putem:
  - 1.1. utvrđivanja dali su radnje izvršene na efikasan način, posebno kada se radi o postupcima prijema, primeni disciplinskih mera, bezbednosnim pitanjima, pružanju zdravstvenih i medicinskih usluga i pružanju obrazovne i socijalne pomoći;
  - 1.2. ispitivanjem pouzdanosti finansijskih informacija i onih rukovodećih;
  - 1.3. proveravanjem da li su sredstva kojima raspolaže Popravna Služba Kosova pod kontrolom i osigurana od gubitaka, posebno kada se radi o održavanju i čišćenju prostorija;
  - 1.4. procenjivanjem efikasnog korišćenja ljudskih resursa, i
  - 1.5. nadgledanjem da li su postignuti utvrđeni ciljevi programa.
2. Ministarstvo Pravde može da donosi podzakonska akta u vezi sa pravilima i mehanizmima unutrašnje inspekcije popravnih ustanova

**SEDMI DEO
PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

**POGLAVLJE XXIII
PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

Član 223

1. Ministarstvo Pravde donosi pozakonske akte za sprovođenje ovog Zakona u roku od dvanaest (12) meseci od stupanja na snagu ovog Zakona.
2. Pravila unutrašnjeg rada za funkcionisanje Popravnih ustanova usvaja Generalni Direktor Popravne Službe u roku od dvanaest (12) meseci od stupanja na snagu ovog Zakona.
3. Pravila unutrašnjeg rada za funkcionisanje Probacionih institucija usvaja Generalni Direktor Probacione službe u roku od šest (6) meseci od stupanja na snagu ovog Zakona.
4. Kućni red svake popravne institucije usvaja Direktor Popravne institucije.
5. Postojeći podzakonski akti ostaju na snazi do njihove zamene sa novim podzakonskim aktima.

Član 224

Izvršavanje započetih kazni pre dana stupanja na snagu ovog zakona, koje nije okončano do tog datuma nastavlja se i okončava u skladu sa odredbama ovog zakona, osim ako su odredbe važećeg zakona povoljnije za osuđeno lice.

Član 225

Stupanjem na snagu ovog zakona, ukoliko teče predviđeni vremenski period, taj period se računa u skladu sa odredbama ovog zakona, osim ako je prethodni period bio duži ili je odredbama ovog Poglavlja drugačije predviđeno.

Član 226

Odredbe o stavljanju van snage

Ovaj zakon stavlja van snage Uredbu br. 2004/46 o izvršenju krivičnih sankcija i sve druge zakonske odredbe koje su u suprotnosti sa njim.

Član 227

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

**Zakon br. 03 L- 191
22. jul 2010**

**Proglašeno dekretom Br. DL-043-2010, dana 09.08.2010, od Predsednika Republike Kosovo,
Dr.Fatmir Sejdiu.**